

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ**

ДЕВ'ЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина дванадцята

Стенограма пленарного засідання

10 червня 2023 року

Київ 2023

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ІХ СКЛИКАННЯ

ДЕВ'ЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина дванадцята

Стенограма пленарного засідання

10 червня 2023 року

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(Субота, 10 червня 2023 року)

Частина дванадцята

Виступи уповноважених представників депутатських фракцій і груп	...7
Заява депутатських фракцій політичної партії «Європейська солідарність» і політичної партії «Голос»	...17
Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного	...18
Внесення змін до деяких законів України щодо запобігання зловживанням на оптових енергетичних ринках	...18, 60
Виступ Прем'єр-міністра Канади Джастіна Трюдо	...55
Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, парламентів та урядів її держав-членів, міжнародних організацій та їх парламентських асамблей у зв'язку з черговим актом тероризму російської федерації – підривом Каховської гідроелектростанції імені П.С. Непорожнього»	...62
Прийняття рішення про зміну черговості розгляду питань порядку денного	...68
Внесення зміни до розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про освіту» щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану»	...69
Прийняття у першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проектів законів України: «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо верифікації відомостей про пацієнтів»	...70

«Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо вдосконалення системи управління об'єктами інженерної інфраструктури меліоративних систем державної власності»	...70
Прийняття у першому читанні за основу проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання»	...70
Прийняття у першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проекту Закону України «Про внесення змін і доповнень до Кримінального кодексу України щодо усунення суперечностей у каранті кримінальних правопорушень»	...71
Прийняття у першому читанні за основу проекту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо запровадження адміністративної відповідальності у сфері підготовки та допуску водіїв до керування транспортними засобами»	...71
Ратифікація:	
Конвенції держав – членів Організації за демократію та економічний розвиток – ГУАМ про взаємне надання допомоги з консульських питань	...72
Нагойсько-Куала-Лумпурського додаткового протоколу про відповідальність і відшкодування до Картахенського протоколу про біобезпеку	...72
Прийняття Закону України «Про оголошення природних територій міста Моршина, природних територій Моршинського родовища мінеральних лікувальних розсолів та природних територій Нинівського родовища мінеральних лікувальних розсолів Львівської області курортом державного значення»	...72
Внесення змін до Закону України «Про культуру» щодо впровадження та ведення електронних реєстрів обліку та управління культурною спадщиною та культурними цінностями України	...73

Прийняття Закону України «Про захист прав споживачів»	...73
Прийняття у першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо уточнення положень про конкурсний відбір кандидатур на посаду судді Конституційного Суду України»	...73
Внесення змін до:	
пункту 18 статті 10-1 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» щодо відпусток військовослужбовців	...80
розділу IV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про споживче кредитування» щодо особливостей нарахування процентів за споживчими кредитами під час дії воєнного стану	...81
Внесення зміни до пункту 165.1 статті 165 Податкового кодексу України щодо особливостей нарахування процентів за споживчими кредитами під час воєнного стану	...81
Прийняття рішення про повернення проекту Закону України «Про оптимізацію структури власності оператора газотранспортної системи України» суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання	...81
Прийняття у першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проекту Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу України та інших законів України щодо протидії незаконному обігу тютюнових виробів»	...88
Голосування пропозиції про зміну черговості розгляду питань порядку денного	...88

Інформація про створення у Верховній Раді України
дев'ятого скликання міжфракційних депутатських
об'єднань «За військово-технічну могутність України»,
«За довкілля, проти екоциду»

...88

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
10 червня 2023 року, 14 година 5 хвилин
(Після перерви)*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Шановні народні депутати України, відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання під час проведення дев'ятої сесії в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Шановні колеги, перед продовженням пленарного засідання вкотре хочу наголосити на необхідності неухильного дотримання безпекових правил у Верховній Раді України, прошу не поширювати інформації щодо початку пленарного засідання, його перебігу та прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після завершення нашої роботи. Прошу всіх колег: поважайте прийняте українським парламентом рішення та відповідально поставтеся до забезпечення безпеки єдиного законодавчого органу нашої держави.

Шановні колеги, у разі повітряної тривоги буде оголошено перерву у пленарному засіданні і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття, яка розміщена на робочому місці кожного з вас.

За парламентською традицією я пропоную розпочати роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Дорогі колеги, Україна продовжує героїчну боротьбу за свою свободу і незалежність проти агресора, який вдається до геноцидних методів нищення українського народу. Ворог з війною прийшов на українську землю, насильно захопивши наші території, сіючи смерть і руїни. Ворог щодня вбиває наше мирне населення ракетами і дронами. Ворог цієї найважчої зими хотів убити українців і українок холодом і темрявою. Ворог краде наших дітей, наше майно, нашу історію. Зрештою, ворог хотів убити нас повинню, поховавши все живе під товщею води.

Вранці 6 червня російські військові злочинці підірвали греблю Каховської ГЕС. Унаслідок підриву дамби, яка була використана як зброя масового ураження, було вчинено злочин екоциду. Населенню і природі завдано непоправної шкоди, масштаби якої важко оцінити і в розмірах, і в часі. Президент України, Верховна Рада, наш уряд негайно звернулися до світового співтовариства не просто дати оцінку злочинним діям держави-терориста, а ще

більше згуртуватися ради підтримки України задля досягнення такої жаданої перемоги і повернення до мирного життя. Саме про це йшлося і в моїх листах на адресу Президента Європейського парламенту, голів парламентів держав – членів ЄС і НАТО. Ми маємо потужну підтримку демократичної міжнародної спільноти. Одним з наших головних завдань сьогодні бачу швидку та якісну підготовку доказової бази, щоб виявити, засудити і покарати всіх винних за цей тяжкий злочин, як і за всі інші злочини, які росія чинить в Україні.

Тому прошу вшанувати хвилиною мовчання світлу пам'ять наших героїв, які віддали свої життя у боротьбі за свободу і незалежність нашої держави, а також мирних громадян, які загинули внаслідок агресії російської держави – терориста.

(Хвилина мовчання).

Прошу сідати.

Шановні народні депутати, на засіданні Погоджувальної ради ми домовилися перед початком розгляду питань порядку денного за традицією надати час по 3 хвилини для виступів уповноваженим представникам депутатських фракцій та груп.

Прошу представників депутатських фракцій та груп записатися на виступи.
Юлія Володимирівна Тимошенко, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! Ви знаєте, що на одному з попередніх пленарних засідань у першому читанні прийнято проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей оподаткування у період дії воєнного стану» ([№ 8401](#)). Мені пощастило взяти участь у черговому засіданні Українського союзу промисловців і підприємців і хочу вам нагадати, що цей законопроект – про скасування пільгової системи оподаткування для ФОП, щоб під час війни зобов'язати їх встановлювати касові апарати. У разі його прийняття в країні почнуться перевірки бізнесу 80 каральними структурами.

У законопроекті є ще дві екзотичні норми про те, що якщо у звітному періоді є хоча б гривня заборгованості з податку на додану вартість, то в наступному періоді ПДВ нашим підприємцям не повертатимуть.

Крім того, там виписані норми, які передбачають, що не може під час війни існувати збиткових підприємств, їх теж обкладатимуть податком на прибуток і дратимуть за повною програмою.

Хочу сказати, що обурення малого бізнесу надзвичайно велике. Я знаю, що в цьому залі всім це по фігу, я навіть точно розумію, що нікого не стосується цей чужий біль, але хочу передати вам емоції обурення, несприйняття того, що ви тут приймаєте для бізнесу.

Можу сказати для тих депутатів, які ще остаточно не втратили зв'язку з реальністю, які не втратили совісті і не добиватимуть український бізнес, що саме підприємці зареєстрували на сайті Президента України петицію щодо того, щоб у разі прийняття такого закону Президент наклав на нього вето, а краще скористався своїм впливом на більшість у парламенті і було знято з розгляду цей ганебний, принизливий, руйнівний для бізнесу антиконституційний проект закону № 8401.

Я прошу всіх депутатів дослухатися. Поспілкуйтеся з представниками бізнесу у своїх округах і хоча б раз попрацюйте в інтересах народу, а не у своїх шкурних інтересах.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Дмитруку Артему Геннадійовичу, депутатська група «Відновлення України». Будь ласка.

ДМИТРУК А.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 133, Одеська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, шановний пане Голово, шановні українці! Фактично тиждень ми шоковані масштабними наслідками підриву росіянами Каховської ГЕС. Потрібно ще досягнути колосальні збитки та катастрофічний вплив на життя нашої країни в довгостроковій перспективі.

Немає сумнівів, що ми зможемо відбудувати ГЕС, зробити її ще потужнішою. Загалом український південь зміниться назавжди, його відновлення та усунення наслідків теракту є одним з надважливих завдань для нашої держави і всього світу. Принцип «*Build Back Better*» потрібно впровадити повсюди.

Сьогодні маємо сконцентруватися на тому, як рятувати наших людей, як допомогти безпомічним тваринам. Вся Україна вкотре об'єдналася і показала свій вольовий характер у бажанні підтримати співвітчизників. Численні благодійні фонди і волонтерські організації разом з державними рятувальниками дістають з водної пастки і доставляють найнеобхідніше тисячам українців. Задіяна в цьому і наша команда. Нині не можна втрачати жодної секунди. Особливий біль – наші громадяни на окупованих територіях.

Ми вимагаємо від міжнародних партнерів та організацій вплинути на окупанта і допомогти постраждалим людям.

Попри те що триває війна, держава знаходить механізми для компенсації за завдані громадянам збитки. У травні розпочалося прийняття заявок для отримання компенсацій за пошкоджене житло в розмірі до 200 тисяч гривень кожному. Згідно зі свіжою інформацією, люди вже почали отримувати реальні виплати на свої рахунки «єВідновлення». Це стало можливим завдяки плідній роботі Верховної Ради та прийняттю нами відповідного закону в лютому. Постраждали громадяни також матимуть можливість отримати компенсації за зруйноване житло та вкласти їх у нову житлову нерухомість.

Депутатська група «Відновлення України» підтверджує свою готовність до подальшої конструктивної роботи, продовжуємо разом працювати над наближенням нашої перемоги, допомогою мільйонам українцям та створенням надійного фундаменту післявоєнної перемоги.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Стефанишиній Ользі Анатоліївні, фракція політичної партії «Голос».

СТЕФАНИШИНА О.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Соломії Бобровській.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бобровська Соломія Анатоліївна. Будь ласка.

БОБРОВСЬКА С.А., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Шановні колеги! Я так само, як і дехто з вас, щойно повернулася з Миколаївської та Херсонської областей. Бачити на власні очі одну з найбільших трагедій після 1986 року просто неможливо. Найстрашніше те, що ми маємо прожити, думаю, ще місяць чи два, щоб досягнути наслідки цього умисного підриву російською федерацією, щоб оцінити масштаби цієї катастрофи, починаючи від екології і закінчуючи Запорізькою атомною електростанцією. Попри те «Енергоатом» нас чомусь вкотре запевняє, що все складно, але під контролем. Особисто в мене до «Енергоатома» виникає багато нових питань.

Запорізький напрямок, як і донецький, і харківський, залишається на сьогодні одним із найважливіших, найкритичніших і найболючіших. Ми бачимо рухи і маневри збройних сил російської федерації по лінії розмежування, бачимо, які бої і активності там відбуваються.

Я хотіла б нагадати, що минає вже більше місяця, відколи ми не розглядаємо в другому читанні законопроект [№ 9342](#) щодо виплат для військовослужбовців. Для мене це дуже ганебно і сумно, бо попри те, що було подано багато поправок, ані робоча група, ані профільний комітет не опрацювали їх, і на сьогодні ми не внесли цього питання на голосування. На мою думку, якраз поранені, строковики, курсанти, які мають отримати найбільшу допомогу, залишаються поза увагою парламенту.

Звертаюся до спікера, до голови профільного комітету, до всього сесійного залу з тим, щоб після напрацювання висновків робочої групи зібратися парламентом спеціально щодо цього законопроекту, проголосувати його і не тягнути до запланованого найближчого засідання. Це те критичне питання, якщо ви працюєте зі своїми підопічними, за яке ви будете відповідати, за яке буде соромно, що ми не прийняли його, і ганьба нашій робочій групі, яка

не напрацювала всіх висновків. Тим паче політичних питань немає, залишилися лише робочі, які цілком можливо адекватно врегулювати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Тарасу Івановичу Батенку, група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

БАТЕНКО Т.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 123, Львівська область, самовисуванець). Шановний пане Голово! Шановні колеги народні депутати! Наша депутатська група і вся українська спільнота звертають увагу на те, що російська федерація вчинила черговий злочин, здійснивши підриг Каховської ГЕС, створивши екологічну катастрофу по обидва береги Дніпра, екоцид на великій території України, за який, безумовно, відповідатиме згідно з міжнародним кримінальним правом.

Сьогодні на окупованих територіях, які підтоплені, потребують невідкладної допомоги тисячі громадян України. Женевська конвенція від 1949 року вимагає від держави-окупанта забезпечити невідкладну допомогу цивільному населенню, на що ми особливо не сподіваємося. Російський режим, індивідуальний і колективний, як терорист номер один у світі демонструє, що для нього не існує жодних червоних ліній. Він не відмовився від наміру знищити українську націю, нашу національну ідентичність, наше майбутнє. Знову вкотре під загрозою Запорізька атомна електростанція. Ми переконані, що контрнаступ наших військ покладе цьому край.

Нас турбує відсутність належної реакції з приводу підригу Каховської ГЕС з боку Організації Об'єднаних Націй, Червоного Хреста та інших міжнародних організацій. Це ще раз говорить про безсильність ряду міжнародних структур, які потребують невідкладного перезавантаження і реформування.

Щодо кількох важливих законопроектів, які ми будемо розглядати найближчими тижнями в сесійному залі. Звертаємо увагу на законопроект № 8401. Зараз ми ведемо дискусію з цього приводу з Міністерством фінансів і Державною податковою службою щодо особливостей оподаткування в період воєнного стану. Ми повинні знайти баланс між відновленням наповнення державного бюджету податками та збереженням підтримки малого та середнього бізнесу, який надалі страждає від безпрецедентної військової агресії проти нашої країни, і при тому не дати нажитися корупційним контролюючим органам у країні.

Депутатська група «Партія «За майбутнє» підготувала відповідні пропозиції до даного законопроекту і розраховує, що кінцева його редакція дасть змогу виключити ризики зловживань з боку податкових органів та забезпечить звільнення від надмірного податкового навантаження і податкових перевірок малого і середнього бізнесу, який намагається вижити в районах, що межують з лінією бойових дій.

Ми також далі обговорюємо пропозиції, спрямовані на вдосконалення окремих питань щодо доплат нашим військовим, і пропонуємо передбачити, що військовослужбовцям на передовій, без жодних сумнівів, має нараховуватися максимальна сума бойових доплат. Чітко відповідно до закону мають бути доплати пораненим захисникам України. Відповідно ми вітаємо факт недопустимості мізерних строків відпустки для військовослужбовців: 30 плюс 10 днів. Воєнний стан продовжує діяти тривалий час, і наші військові мають право на відпочинок і психологічну розрядку. Україна має зробити все, щоб захистити кожного свого громадянина.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народній депутатці Сюмар Вікторії Петрівні, фракція політичної партії «Європейська солідарність».
Порошенко Петро Олексійович.

ПОРОШЕНКО П.О., член Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні народні депутати! На фоні довгоочікуваних подій на фронті, на фоні жахливої Каховської катастрофи ми зараз зосереджені на зміцненні армії і на допомозі мешканцям Херсона. Декілька годин тому я повернувся з Херсонської області, куди ми доставили сотню тонн гуманітарної допомоги. Мали можливість поспілкуватися з мешканцями Херсона. Я захоплююся їхньою мужністю, витривалістю, незламністю.

Ми там потрапили під обстріл, 40 метрів від нас були мінометні вибухи. Це був обстріл саме тієї ділянки, звідки волонтери вирушають на порятунок наших мешканців, куди повертаються і їх привозять. Це справжня ознака геноциду. Я вимагаю, щоб у документах Верховної Ради ми звернулися до Міжнародного кримінального суду про видачу другого ордеру проти Путіна і його кліки за злочини, за геноцид українців.

Я наголошую на тому, що у зв'язку з цим нам потрібні принципово важливі законопроекти. У мене запитання: а де законопроект про 30 тисяч військовим? А де законопроект про транспортні засоби з правим розташуванням керма? А де законопроект, який ми проголосували, про поранених? А де врешті-решт законопроект про вшанування жертв Бузкового гаю? Я дякую, що на засіданні робочої групи в нас була ефективна співпраця, але ми маємо терміново завершити, внести і сьогодні їх проголосувати.

Ще одне питання. За два тижні – річниця з моменту надання Україні статусу країни-кандидата. Хтось тоді обіцяв, що ми за два дні виконаємо всі сім умов, хтось – за два місяці, хтось – за два тижні. Друзі, минув рік, і я, повернувшись з Брюсселю, хочу наголосити, що під час зустрічей є захоплення українською армією, але немає оплесків за ту роботу, яку парламент, український уряд і Офіс Президента мали зробити.

Завтра ми будемо відзначати річницю безвізу, який я підписав. Тоді ми зробили 144 зміни. За цей тиждень ми маємо зробити сім. Давайте зробимо!

Слава херсонцям! Слава Збройним Силам і слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Бакунцю Павлу Андрійовичу, депутатська група «Довіра».

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановний пане Голово, шановні народні обранці, дорогий український народе! Однозначно найщиріші співчуття всім українцям на Херсонщині, на Півдні України, які через нищівні дії рашистів втратили майно, а що гірше – життя. Звичайно, подяка тим українцям і міжнародним партнерам, волонтерам, які з перших хвилин поїхали допомагати людям з різних куточків України.

Ми хочемо вірити, що обурлива мовчанка міжнародної спільноти в перші хвилини була лише прикрою і тимчасовою помилкою і світ швидко реабілітується та визнає, що ворог, агресор, рашисти підривом цієї ГЕС вкотре показали, що вони хочуть знищити український народ, що цей акт є черговим актом екоциду, що цей акт є однією зі складових геноциду всього українського народу.

Нам усім потрібно зупинити цього кремлівського монстра, потрібна важка щоденна робота найвідважніших українців – наших захисників і захисниць, робота кожного українця та українки, які допомагають їм з різних куточків нашої країни і цілого світу, підтримка міжнародних партнерів – фінансово, визнанням того, що кремль є терористичним рашистським режимом, і якнайшвидше – боеприпасами і літаками.

Ми віримо, що український контрнаступ покладе край ганебній практиці кремля вчиняти злочини екоциду і геноциду українського народу. Світ об'єднується, об'єднається і ми здобудемо перемогу, завдячуючи насамперед Збройним Силам України.

Дякуємо всім захисникам і захисницям, дякуємо всім волонтерам, українцям і світу за спільну позицію. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Федієнко Олександр Павлович, фракція політичної партії «Слуга народу».

ФЕДІЄНКО О.П., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Бондаренку Олегу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олег Володимирович Бондаренко. Будь ласка.

БОНДАРЕНКО О.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! У ніч на 6 червня російські окупаційні війська здійснили спланований, заздалегідь прорахований терористичний акт – підриг дамби Каховської гідроелектростанції, що поблизу міста Нової Каховки. Цей черговий злочин російської федерації є актом тероризму та екоциду і геноциду, який підтверджує, що рашисти продовжують послідовно знищувати Україну та її довкілля, завдаючи йому довготривалої серйозної шкоди.

Наведу короткі цифри теперішнього стану. Зупинено подачу води по Північнокримському каналу. Площа підтоплених лісів на території шести сільськогосподарських підприємств становить орієнтовно 55 тисяч гектарів, 160 тисяч птахів, понад 20 тисяч диких тварин під загрозою загибелі. У зоні впливу об'єкти природно-заповідного фонду – три національні природні парки на території Смарагдової мережі. Затоплено чотири звалища твердих побутових відходів площею 15 гектарів.

Сьогодні ми будемо голосувати за проект Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, парламентів та урядів її держав-членів, міжнародних організацій та їх парламентських асамблей у зв'язку з черговим актом тероризму російської федерації – підригом Каховської гідроелектростанції імені П.С. Непорожнього». Прошу колег народних депутатів підтримати це звернення. Такі дії російської федерації – спонсора тероризму повинні бути жорстко засуджені світовою спільнотою. А в понеділок Комітет з питань екологічної політики та природокористування проведе виїзне засідання у Херсонській області з розгляду питання щодо подолання негативного впливу на довкілля.

Однозначно всі збитки, завдані Україні країною-агресором, будуть стягнуті. Ми все відновимо, відбудуємо і виростимо.

ОВЧИННИКОВА Ю.Ю., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дорогі українці! Окрім нас, є ще один мовчазний свідок і жертва цієї війни – природа. Ліси палають, тварини гинуть, вода стає отрутою, повітря стає пеклом, земля нашпигована смертю. Саме зараз у центрі Європи відбувається, окрім цинічного геноциду, справжній екоцид української землі, який вплине на кожного з нас. Наслідки будуть глобальними для всієї кліматичної системи світу.

Президент України об'єднує світ у формулі миру, де восьмий пункт – протидія екоциду і негайний захист довкілля.

Ми звертаємося до всіх міжнародних природоохоронних організацій, національних парламентів світу: довкілля не має кордонів, все, що відбувається в Україні, відбувається й у світі. Світе, прокинься!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Макаренку Михайлу Васильовичу, депутатська група «Платформа за життя і мир».

Скорик. Будь ласка.

СКОРИК М.Л., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Депутатська група «Платформа за життя та мир». Шановна президіє, шановні колеги, шановні громадяни України! Головним завданням сьогодні, звичайно, після наближення нашої перемоги, повернення в Україну миру і територіальної цілісності нашої держави є соціальний захист наших громадян і підтримка економіки в цей складний час.

У своєму виступі я хотів би зупинитися на питаннях соціального захисту. Буквально три приклади.

Передусім ситуація, пов'язана з підвищенням ціни на електроенергію. Це, безумовно, обґрунтований крок, але підвищення досить серйозне, і якщо на квітень заборгованість населення становила 30 мільярдів гривень, то можна лише уявити, що ми будемо мати в опалювальний сезон. У цьому контексті дуже важлива точка зору уряду, тому що будь-які соціальні ініціативи, пов'язані з видатками бюджету, зокрема на соціальні виплати, тісно пов'язані з доходами державного бюджету.

Беручи до уваги ситуацію з доходами державного бюджету, коли ми фактично на 80 відсотків залежні від фінансової допомоги західних партнерів для нашого бюджету, ми маємо чітко координувати будь-які пропозиції з урядом. Якщо говорити політично, то на сьогодні, я вважаю, що в нас не може бути більшості та опозиції. Ми – депутатський корпус і несемо відповідальність за уряд, а уряд, звичайно, під керівництвом Президента несе відповідальність за всю ситуацію в країні, і ми маємо їм чітко допомагати в цьому.

Ще один приклад. Постанова Кабінету Міністрів України № 590 щодо роботи казначейства. Представники органів місцевого самоврядування неодноразово казали, що необхідно внести зміни до цієї постанови, щоб дозволити хоча б поточні ремонти в закладах освіти та охорони здоров'я, інакше ми не зможемо підготувати наші заклади освіти до 1 вересня, а про заклади охорони здоров'я я взагалі мовчу. Мають бути внесені аналогічні зміни щодо ремонтів об'єктів культурної спадщини.

Нарешті Херсон. Ми маємо реагувати щодо програми «Відновлення» та інших, але це все має бути чітко пов'язано з видатками і доходами державного бюджету і має бути скоординовано.

Тому я прошу уряд, керівництво Верховної Ради повернути «годину запитань до Уряду», тому що має бути зворотній зв'язок. Ми не просто кнопкодави, які підтримують дії уряду, а маємо їх разом випрацьовувати і разом нести...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олена Костівна завершить від президії. Будь ласка.

Потім, оскільки надійшла заява з проханням оголосити перерву, яку готові замінити на виступ, слово матиме Разумков Дмитро Олександрович.

КОНДРАТЮК О.К., *заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»)*. Шановні колеги! Підрив Каховської ГЕС, сподіваємося, звільнить від ілюзій. Ми в Україні насправді вже давно їх не маємо і знаємо, що агресор готовий на все, а світ ще кожний раз шукає якусь рацію в діях росії. Тепер стає очевидно, що правил, закріплених Женевськими конвенціями, резолюціями Організації Об'єднаних Націй, немає. Путін підриває величезний об'єкт критичної інфраструктури, незважаючи на наслідки ані для світу, ані для територій, ані для людей. Судячи з реакції західного і незахідного світу, цей чіткий сигнал почуто й усвідомлено – Путін є загрозою для всіх.

Ситуація з підривом Каховської ГЕС просто ургентна за всіма вражаючими цифрами екологічної, економічної катастрофи. Я прошу не забувати про соціальну – про людей. На правому березі Дніпра підтоплено 32 населених пункти, це 3 тисячі 625 будинків, а це означає, що принаймні 3 тисячі 625 родин втратили своє житло і тепер не знають, як їм жити далі. При цьому інформації щодо лівого берега, окупованого росіянами, взагалі немає. Ми знаємо, що людям там ніхто не допомагає, росія не допускає туди ані волонтерів, ані міжнародні організації. Колеги дипломати кажуть, що навіть у Сирії Червоний Хрест мав доступ до 90 відсотків територій, росія ж не пускає туди нікого.

Ця кричуща ситуація – глобальне порушення міжнародного гуманітарного права, яку, на жаль, ігнорують світові організації, створені саме для таких випадків. Це Організація Об'єднаних Націй, ОБСЄ, Міжнародний Комітет Червоного Хреста. Де ви всі?

Найбільше потерпають жінки, люди старшого віку, діти. Доки ми не стали членами НАТО, не отримали гарантій безпеки, доки інертність міжнародних організацій гальмує їхню участь у ліквідації наслідків війни, життя українців перебуватиме під постійною загрозою. Але я хотіла б наголосити ще й на тому, що каховський злочин – у тому числі проти українських дітей, проти їхнього теперішнього і майбутнього. Звісно, що Верховна Рада звернеться до всіх інституцій із засудженням дій росії, але ми повинні також продовжувати нашу роботу щодо повернення українських дітей додому. Я рада, що до нашої резолюції про повернення дітей, проти постійного вивезення наших дітей до російської федерації такі резолюції прийняті в багатьох парламентах, зокрема недавно прийняв парламент Ісландії. Але нам треба продовжувати цю роботу. Більше того, я рада, що є законопроект [№ 9042](#), який стосується...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олено Костянтинівно.

Шановні колеги, надійшла заява від двох депутатських фракцій, «Європейська солідарність» і «Голос», з проханням оголосити перерву, яку вони готові замінити на виступ.

Слово надається Дмитру Олександровичу Разумкову. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую, Руслане Олексійовичу. Шановні колеги, у цьому залі є ті, які не поважають українську армію? Я дуже сподіваюся, що таких людей тут немає. Ви зараз мене можете не слухати, але потім треба буде відповідати перед нашими захисниками. У порядку денному на сьогодні знову немає проекту закону про повернення 30 тисяч нашим захисникам. І не треба розповідати про те, що немає рішення комітету. Якщо є повага до Збройних Сил України, давайте зробимо перерву, проведемо засідання комітету. Руслане Олексійовичу, я звертаюся до вас як до Голови Верховної Ради і прошу дати доручення провести засідання комітету, після чого внести цей законопроект на розгляд на сьогоднішньому або завтрашньому засіданні. Скільки ще місяців ми будемо брехати українським захисникам? Скільки ми ще будемо тягнути з цим питанням?

Спочатку був проект постанови, який заблокував законопроект [№ 8312](#), до якого є поправка команди «Розумної політики». Я дуже хочу, щоб у цьому залі сьогодні пролунали слова підтримки, і не лише слова, а й дії, які забезпечили б гідну оплату праці нашим захисникам. Про це говорили всі: фракції «Європейська солідарність», «Голос», «Батьківщина», депутатські групи. Сподіваюся, і представники влади знайдуть у собі сили надати те, на що заслуговує українська армія. І не лише 30 тисяч, а й захист поранених, виведених поза штат, інструкторів і тих, які боронять нашу землю на фронті.

Вам зараз це нецікаво, але я пам'ятаю іншу реакцію, яка була 24 лютого 2022 року. Саме тоді українська армія захистила нас і ви всі пообіцяли українській армії 30 тисяч, 100 тисяч з поваги за те, що вони роблять. Сьогодні цього немає в залі, на жаль. Ви знову можете тягнути ще місяць-два з цим питанням. Якщо не хочете повертати, знайдіть у собі сили вийти і сказати: ми не поважаємо армію і нічого вам не повернемо. Це буде щонайменше чесно. Якщо ні, то давайте розглянемо питання про повернення виплат військовим на цьому засіданні. Строки вийшли, поправки подано, комітет може сьогодні розглянути це питання і внести його в зал.

Руслане Олексійовичу, я прошу поставити цю пропозицію на голосування, нехай зал визначиться, готовий він розглянути це питання на цьому пленарному засіданні чи ні. Я знаю, що є Погоджувальна рада, але Верховна Рада набагато більше означає, ніж Погоджувальна рада, і приймають рішення народні депутати України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я відразу відреагую.

Перше. Я просто хочу нагадати, що мою позицію з цього питання ви знаєте: я є третім співавтором цього законопроекту.

Друге. Саме я пропонував на попередньому засіданні прийняти його за основу і в цілому, але, на жаль, ви були проти цього.

Третє. Я прошу комітет докласти всіх зусиль, щоб найближчим часом це питання з'явилося в залі, тому що вже неможливо відтягувати. Це моя позиція як автора законопроекту і як Голови Верховної Ради України.

Шановні колеги, час для виступів вичерпано, переходимо далі.

Шановні народні депутати, сьогодні день народження у наших колег народних депутатів України Віталія Богдановича Данілова з фракції «Батьківщина», а також Павла Віталійовича Халімона з фракції «Слуга народу». Давайте привітаємо наших колег, побажаємо міцного здоров'я, наснаги, плідної праці та якнайшвидшої перемоги України (*Оплески*).

Шановні народні депутати, займіть свої місця, будь ласка.

Шановні колеги, відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України перед початком розгляду питань пропоную провести сигнальне голосування. Нагадую, що необхідно, утримуючи сенсорну кнопку, натиснути зелену кнопку «За» та утримувати ці дві кнопки одночасно до завершення голосування, тобто до появи результатів на табло.

Шановні колеги, готові голосувати? Прошу взяти участь у сигнальному голосуванні.

«За» – 221.

Проголосували: за – 201, проти – 8, утрималося – 5. Палітра, як завжди. Це демократія.

Шановні колеги, ідемо далі. Я ще раз звертаюся до всіх колег із закликом неухильно дотримуватися безпекових правил у Верховній Раді України і не поширювати інформації щодо перебігу пленарного засідання, прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після завершення нашої роботи.

Шановні народні депутати, перелік питань, який був попередньо узгоджений на засіданні Погоджувальної ради, вам наданий. Переходимо до його розгляду.

Нагадую, що на попередньому засіданні ми розпочали розгляд проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання зловживанням на оптових енергетичних ринках» ([№ 5322](#)).

Я хочу поінформувати народних депутатів, що в нас відбулося засідання Погоджувальної ради, на яке був запрошений посол Європейського Союзу, де ми домовилися, що для євроінтеграційних законопроектів у нас буде пріоритет, тим паче ми маємо рухатися в цьому напрямі.

Доповідаю, було визначено надати Олексію Кучеренку 10 хвилин на виступ. З цим погодилися всі фракції і групи. Водночас я інформую вас, що надійшла заява від народного депутата Олексія Гончаренка, який наполягає на врахуванні великої кількості поправок щодо цього євроінтеграційного законопроекту (*Шум у залі*). А, перепрошую, на підтвердженні. Написано так: «обговорення врахованих головним комітетом поправок». Наполягатиме на підтвердженні, так.

Шановні колеги, пропоную надати Олексію Юрійовичу Кучеренку 10 хвилин, щоб він виступив, а далі проведемо дискусію з цього приводу.

Будь ласка, Олексію Юрійовичу.

КУЧЕРЕНКО О.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. Шановний пане Голово, шановні народні депутати! Насамперед я хотів би сказати, що знімаю зараз першу частину (близько тисячі) поправок, але чотири прошу поставити на голосування, я назву номери.

Тепер по суті цього законопроекту. Прошу уважно мене послухати, шановний пане Голово Верховної Ради України, шановний голово фракції монокоаліції, шановна лідерка партії монокоаліції, бо це дуже важливий момент. Я звертаю увагу, шановні колеги, що майже біля кожного нашого робочого місця є такий «флажок», це прапор Європейського Союзу. Так ось, у нас склалася така практика, що майже щодо кожного законопроекту, позначеного цим прапором євроінтеграції, відбувається шантаж: або ви голосуєте галімастью, м'яко кажучи, яку ми пишемо в цих законопроектах (інколи, може, й не таку велику галімастью), або ви проти Європи та євроінтеграції. Шановні друзі, і наша фракція, і я особисто, і наша лідер пані Тимошенко – за євроінтеграцію, але ми хочемо, щоб вона не виглядала, вибачте, по-дебільному.

Тепер хочу запитати вас, шановний пане головуючий, як Голову Верховної Ради, як юриста за освітою, чи читали ви зауваження Головного юридичного управління Апарату Верховної Ради України до цього євроінтеграційного законопроекту? Я озвучу вам кілька цитат: «Вважаємо, що за законопроектом продовжується практика зосередження повноважень в одного і того самого суб'єкта владних повноважень – Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, який здобуває дискреційні повноваження та можливість діяти на власний розсуд. Такий нормотворчий підхід не враховує конституційних приписів статті 6 Основного Закону України...». А далі проста порада від поважних юристів нашого

юридичного управління, які, на щастя, там ще є і набагато більше розуміються в законотворчості, ніж, вибачте, не хочу нікого образити, переважна більшість законотворців: «законопроект потребує доопрацювання». Я так розумію, вчергове цей законопроект не буде повернуто на доопрацювання, вчергове його буде проголосовано, а потім ми дивуємося, чому ж ці закони не працюють.

Нагадаю вам історію питань. Згідно з цим законопроектом відповідно до норм про так званій Регламент REMIT Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг отримує надзвичайно потужні повноваження на ринку електроенергії і на ринку газу. Вона може штрафувати на мільярди гривень, забирати ліцензії, може вести слідство і ні перед ким не звітувати.

Пане Голово, звертаю вашу увагу, Національна комісія до 1 червня мала звітувати тут, у цьому залі, за попередній період діяльності, але вона вважає, що це не потрібно, не обов'язково робити, про що відповідний лист спрямувала на вашу адресу.

Друзі, я вам нагадаю про «успіхи» так званого національного регулятора з 2014 року, коли його було створено, на жаль, незалежним указом тодішнього Президента, який ліквідував дві інші комісії – з комунальних послуг і з енергетики.

Давайте рахувати. Скандал з «Роттердам+». Досі ніхто не розуміє, «Роттердам+» – це злочин чи, навпаки, ринкове перетворення.

Різниця в тарифах. На сьогодні борг підприємств теплокомуненерго перед НАК «Нафтогаз України», сформований за різницею в тарифах, становить 36 мільярдів гривень, який пропонують покрити з державного бюджету.

Різниця в тарифах, невідповідність норм споживання і таке інше в системі облгазів створили борг перед НАК «Нафтогаз України» і перед Оператором ГТС у розмірі 76 мільярдів гривень, який так само передбачається покривати з бюджету.

Сукупна кількість боргів на газовому ринку понад 100 мільярдів, лєвова їх частка створена саме завдяки неефективній діяльності комісії. Така сама ситуація, на превеликий жаль, і на ринку електроенергії, де постійні скандали, змови, порушення, торгівля повітрям тощо. За все це відповідає так званій незалежний регулятор, якого ми в 2019 році поспіхом, так само під ялинку, шантажем і гаслами, що це європейська інтеграція, наділили максимальними повноваженнями, але він практично не має жодного контролю і жодної звітності перед суспільством і перед нами.

Саме тому лєвова частка моїх поправок насамперед була спрямована на те, щоб наділити цей орган не лише повноваженнями щодо контролю, штрафування, стягнення грошей з усіх суб'єктів, а й щодо відповідальності перед суспільством, енергетикою, комуналкою, економікою. Але, на превеликий жаль, мене не підтримали колеги з комітету. Я думаю, це було не дуже глибоке рішення, але сподіваюся, що ми будемо робити все, щоб не тримати цей законопроект і не

шантажувати зал, бо, я розумію, за ним сьогодні стоїть 1,5 мільярда доларів кредитної лінії Світового банку саме на відновлення інфраструктури.

Але в мене запитання до шановного Світового банку, *Energy Community*. У 2019 році ви так само нас переконували, що ті закони, які приймаються, про НКРЕКП, про ринок газу, про ринок електроенергії, про корпоративну реформу, також євроінтеграційні. Тоді чому такі ганебні і катастрофічні наслідки ваших законів? Що сталося?

Саме тому, друзі, я закликаю нас пам'ятати, що ми – депутати єдиного органу законодавчої влади в державі Україна, і треба не шантажувати порадами з Європи, інших наших країн-партнерів, не лякати, що хтось тут ворог євроінтеграції, а просто фахово працювати над євроінтеграційними законопроектами, щоб потім українці не питали нас: як нам жити за такими законами? Тому далі свій виступ я не хочу продовжувати, щоб не затягувати часу. А вас, шановний пане Голово, прошу поставити на голосування поправки, які я озвучу, для врахування, бо комітет, на жаль, їх не врахував, а вони, як на мене, достатньо аргументовані, щоб зал їх підтримав.

Будь ласка, поправка 726.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, поправка 726 авторства Олексія Юрійовича Кучеренка. Комітет врахував її редакційно, автор наполягає на повному врахуванні. Я правильно розумію, Олексію Юрійовичу?

А якась позиція комітету буде?

ГЕРУС А.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Позиція комітету така. Ми майже два роки обговорювали цей законопроект, шукали різні компромісні рішення, зокрема і з автором Олексієм Юрійовичем Кучеренком, провели декілька засідань комітетів і додаткове засідання комітету, доврахували деякі його поправки, а саме шість поправок, на позаминулому засіданні комітету.

Ця поправка врахована тільки частково, але щодо інших поправок ми принаймні на рівні комітету знайшли компроміс.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправка 726. Вона врахована редакційно. Водночас автор Олексій Юрійович Кучеренко наполягає на повному врахуванні цієї поправки.

Ставлю на голосування поправку 726 для врахування. Прошу голосувати.

«За» – 86.

Рішення не прийнято.

Поправка залишається врахованою частково.

Олексію Юрійовичу, яка наступна поправка?

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую, пане Голово. На превеликий жаль, я мушу відреагувати. Дійсно, два роки автори працювали над цим законопроектом, але на роботу над поправками було набагато менше часу. Тому я, попри всю мою повагу до Андрія Михайловича, не сприймаю такої позиції і хочу сказати, що ми намагалися максимально ефективно попрацювати.

А поправкою, яку ви не підтримали, просто передбачалося, що члени НКРЕКП несуть персональну відповідальність за свої протиправні рішення чи бездіяльність. На жаль, ви не підтримали, тому потім не запитуйте, чому зростають тарифи, чому збільшуються борги і чому за це ніхто не відповідає.

У поправці 735 пропонується встановити обов'язок регулятора звітувати раз на півроку і не менше 30 хвилин відповідати на запитання депутатів.

Прошу поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету щодо поправки 735. Будь ласка.

ГЕРУС А.М. Ми врахували іншу аналогічну поправку 727, якою передбачається звітування регулятора, тому дану поправку пропонується не підтримувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 735 авторства Кучеренка. Вона комітетом відхилена. Позицію сторін ви почули.

Ставлю її на голосування для врахування. Прошу голосувати.

«За» – 85.

Рішення не прийнято.

Олексію Юрійовичу, який номер наступної поправки?

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Тоді, з вашого дозволу, пане Голово і шановний Андрію Михайловичу, ще одна поправка. Я бачу, що зал не налаштований підтримувати, але все-таки зобов'язаний її зачитати.

Це поправка 799, якою пропонується надати вашому Кабінету Міністрів України (ну, він наш, український, але створений монокоаліцією) право достроково припиняти повноваження членів регулятора та призначати їх без конкурсу протягом воєнного стану та шести місяців після його припинення. Нагадаю, що НКРЕКП – це центральний орган виконавчої влади з колегіальним статусом. У цій ситуації, я переконаний, саме уряд, мабуть, має нести відповідальність за дуже важливі рішення, які приймаються чи не приймаються НКРЕКП.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, позиція комітету.

ГЕРУС А.М. Позиція комітету така, що ця поправка суперечить Третьому енергетичному пакету, тому прохання її не підтримувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 799 авторства Кучеренка. Вона врахована редакційно. Водночас автор просить повністю її врахувати. Позицію комітету та позицію автора ви почули.

Ставлю на голосування пропозицію автора поправки. Прошу голосувати.
«За» – 73.

Рішення не прийнято.

Олексію Юрійовичу, яка наступна ваша поправка?

Увімкніть мікрофон Кучеренка, будь ласка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую. Шановні колеги, я більше не наполягатиму на голосуванні поправок. Просто хочу в будь-якому випадку сказати, що це, безумовно, важливий законопроект. На жаль, оскільки ви не підтримали ані в комітеті, ані в залі дуже важливі поправки щодо відповідальності регулятора, фракція «Батьківщина» буде утримуватися під час голосування за цей законопроект, бо там дуже багато негативних моментів.

А я, користуючись нагодою, хочу звернутися до шановного колеги голови комітету Андрія Михайловича Геруса і запропонувати нам після проходження цього законопроекту разом з *Energy Community* взятися за доопрацювання і виправлення негативних моментів базового Закону «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг». Хотів би почути вашу думку з цього приводу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, коротко, Андрію Михайловичу, і йдемо далі.

ГЕРУС А.М. Моя думка: я підтримую таку ідею. Саме для того ми врахували шість ваших поправок, про які ви знаєте і щодо яких проходили консультації з нашими європейськими партнерами. Ми їх доврахували в цій таблиці, цей процес уже почався, і ми його продовжуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми пройшли всі поправки для врахування. Більше ніхто не наполягатиме на голосуванні поправок для врахування? Ніхто. Водночас я ще раз повідомляю: є лист від Олексія Гончаренка, який буде ставити цілу низку поправок на підтвердження.

Прошу народних депутатів зайняти свої місця, тому що зараз ми будемо працювати і визначатися щодо поправок, які будуть ставитися на підтвердження.

Олексію Гончаренко, ваша перша поправка, яку ви пропонуєте поставити на підтвердження, це поправка 3.

Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Дякую. У поправці 3 говориться: «інсайдерська інформація

на ринку природного газу – неоприлюднена інформація точного характеру, що прямо чи опосередковано стосується одного або декількох оптових енергетичних продуктів на ринку природного газу, розкриття або оприлюднення якої може значно вплинути на ринкову ціну відповідно до одного або декількох оптових енергетичних продуктів».

Я розумію, що когось набагато більше цікавить оптовий ринок, ціни, гроші і заробіток, але враховуючи, що Верховна Рада не розглядає головних питань – стосовно військових, думаю, нам треба дати цьому оцінку. Цю поправку пропоную не підтримувати, а зайнятися військом – 30 тисячами, відпустками і всім іншим.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету щодо цієї поправки.

ГЕРУС А.М. Ця поправка потрібна. Вона була погоджена з нашими європейськими партнерами, з Єврокомісією і Світовим банком, який погодився надати нам 1,5 мільярда доларів, які підуть до загального фонду державного бюджету і будуть використані в тому числі для сектору безпеки і оборони. Тому цей законопроект пов'язаний також і з питаннями армії, про які ви говорите.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до голосування. Ви почули позицію, що поправка 3 комітетом врахована. Водночас народний депутат Гончаренко наполягає поставити цю поправку на підтвердження. Андрій Михайлович пояснив, для чого ця поправка і для чого цей законопроект.

Ставлю на голосування поправку 3 для підтвердження. Прошу голосувати.
«За» – 287.

Поправка залишається врахованою.

Дякую, колеги, за розуміння.

Наступна поправка 4, правильно?

Олексій Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. У поправці 4 говориться: «критична енергетична інфраструктура – об'єкти або сукупність об'єктів енергетичної інфраструктури, що є необхідними для забезпечення життєво важливих для суспільства функцій, охорони здоров'я, безпеки та добробуту населення, виведення з ладу або руйнування яких матиме суттєвий вплив на національну безпеку та оборону, навколишнє природне середовище та може призвести до значних фінансових збитків і людських жертв, які були віднесені до критичної інфраструктури в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України».

Дуже важлива поправка. Пропоную, звичайно, її підтримати. Але, друзі, не забувайте, що єдина безпека для держави – це Збройні Сили України, в яких

ви забрали гроші – 30 тисяч гривень доплат, яким не даєте відпусток, не вирішуєте питання поранених, обмежено придатних. Ви не вирішуєте жодного питання стосовно військових, а водночас знаходите місце для інших речей. Вважаю це категорично неправильним, тому далі наполягатиму і на наступних поправках.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я просто хочу нагадати, що ми не можемо обійти цього проекту закону, бо розпочали його розгляд на попередньому засіданні. Це євроінтеграційний законопроект, яким пропонується надати гроші в тому числі для нашої армії. Я просив би, давайте, може... Нам вистачає однієї держави-терориста (*Оплески*).

Шановні колеги, поправка 4 авторства Кучеренка. Рішення комітету: врахувати частково. Народний депутат Гончаренко просить поставити таке рішення комітету на підтвердження.

Ставлю на голосування для підтвердження рішення комітету врахувати частково поправку 4. Прошу голосувати.

«За» – 296.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Наступна поправка. У мене написано: «поправка 5».

Олексій Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Дійсно, однієї держави-терориста нам достатньо, і нам не потрібен ще й голова-терорист. Це правда.

Поправка 5: «об'єкти газової інфраструктури – виробничі об'єкти та установки газовидобувних підприємств, транспортні системи, газорозподільні системи, газосховища, установки LNG».

Безумовно, важлива поправка, тому пропоную її підтримати, але далі не забувати, що всі ці об'єкти будуть працювати лише тоді, коли Збройні Сили України захистять всю нашу державу. Для цього ми маємо їх підтримувати, а ми в цьому порядку денному не знайшли місця для жодного питання щодо військовослужбовців. Якби ми провели виїзне засідання Верховної Ради десь у Часовому Яру, тоді, можливо, якимось прояснилося б у головах, а так ні.

Пропоную поставити поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 5 авторства Геруса Андрія Михайловича. Вона комітетом врахована. Позицію обох сторін ви розумієте. Але народний депутат Гончаренко просить підтвердити таке рішення комітету.

Ставлю на голосування поправку 5 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 284.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Наступна поправка 10.

Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Поправка 10 про терміни «оптовий енергетичний ринок», «оптові енергетичні продукти», «особа, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами», «учасник оптового енергетичного ринку». У поправці говориться, як вживати ці терміни.

Водночас нагадую, що жодного сенсу в цьому та інших законах не буде, якщо Збройні Сили України не зупинять ворога. Сьогодні ми розглядаємо будь-що, крім того, що необхідно для нашої перемоги, що є запорукою і газового ринку, і енергетичного ринку, і всього іншого. Тож поки ми не перейдемо до питань військовослужбовців, поки не займемося нашою армією, будемо отак, у муках, працювати, тому що Верховна Рада, яка не розглядає питання армії під час війни, насправді нікому не потрібна.

Прошу поставити поправку 10 на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 10 авторства Геруса комітетом врахована. Народний депутат Гончаренко просить поставити цю поправку на підтвердження.

Ставлю на голосування поправку 10 для підтвердження. Прошу голосувати.
«За» – 284.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Поправка 11.

Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. У поправці 11 пропонується пункт 2 розділу I проекту закону викласти в такій редакції: «абзац перший частини першої статті 2 доповнити знаками, цифрами та словами такого змісту: «; Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 1227/2011 від 25 жовтня 2011 року про добросовісність та прозорість на оптовому енергетичному ринку та рішень Ради Міністрів Енергетичного Співтовариства».

Друзі, це дуже важлива поправка про добросовісність та прозорість. Я звертаюся до вас: давайте згадаємо про добросовісність і прозорість нашого парламенту і займемося питаннями тих, які сьогодні рятують країну від знищення, – наших військовослужбовців. Усі інші питання мають бути після, спочатку – військовослужбовці, відпустки, повернення доплат, вирішення питання обмежено придатних, поранених. Це має бути першим нашим головним завданням.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправку 11 враховано редакційно. Таке рішення комітету щодо врахування редакційно поправки 11 народний депутат Гончаренко просить поставити на підтвердження.

Ставлю на голосування поправку 11 у редакції, яка врахована комітетом, для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 285.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою редакційно.

Наступна поправка 15.

Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Важлива поправка про реєстрацію суб'єктів ринку природного газу, які здійснюють або мають намір здійснювати діяльність на оптовому енергетичному ринку, ведення та оприлюднення реєстру учасників оптового енергетичного ринку в порядку, затвердженому регулятором.

Колеги, запрошую вас, безумовно, підтримати цю поправку, а найголовніше, порушити питання, щоб одразу після завершення розгляду цього законопроекту ми перейшли до розгляду законопроектів стосовно військовослужбовців: доплата 30 тисяч, відпустка 30 днів. Ми знущаємося з людей, які сьогодні виконують найскладнішу роботу в державі, а мають найменшу відпустку з усіх можливих – 10 днів. Це наші герої. А Верховна Рада України в цей час збирається два, три, чотири дні на місяць. Ми не перепрацювали тут, ні? Не складно?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 15 врахована редакційно. Водночас народний депутат Гончаренко просить таке рішення комітету поставити на підтвердження.

Ставлю на голосування поправку 15 в редакції, яка врахована комітетом редакційно, для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 275.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою редакційно.

Наступна поправка 17. Правильно, Олексію Олексійовичу? Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. У поправці 17 пропонується: «пункт 20 викласти в такій редакції: «20) затвердження форм звітності суб'єктів ринку природного газу (крім споживачів, що не є учасниками оптового енергетичного ринку), а також порядку їх заповнення і подання».

Друзі, важлива поправка. Безумовно, звертаю вашу увагу, що було б дуже правильно, якби Верховна Рада України працювала, як і має працювати, пленарними тижнями, адже російські війська не стоять у 30 кілометрах від нашої будівлі, нормально розглядати всі поправки, а на перше місце ставити і вирішувати всі питання стосовно військових, нашої армії, а далі розглядати проекти про оптовий ринок, про газовий ринок, про акциз на солодку воду, які там ще ідеї є в колег. Чого ми тільки не побачили за останній час. Бо таке відчуття, що в когось війна, а в когось якимось інше життя.

Маю таку пропозицію.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 17 авторства Кучеренка. Комітетом вона врахована. Гончаренко ставить таке рішення комітету на підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 272.

Рішення прийнято.

Наступна поправка 18.

Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. У поправці 18 пропонується: «абзац сьомий підпункту 1 пункту 3 розділу I проекту Закону викласти в такій редакції: «21¹) визначення вимог та надання рекомендацій щодо забезпечення доброчесності та прозорості на оптовому енергетичному ринку відповідно до вимог нормативно-правових актів Європейського Союзу, Енергетичного Співтовариства та рекомендацій Агентства з питань співробітництва енергетичних регуляторів».

Важлива поправка, яка, дійсно, закликає нас всіх до доброчесності. Щоб ми були доброчесними, Верховна Рада має працювати доброчесно, а не перетворюватися на хор імені Верьовки. Хоча хор імені Верьовки бодай співає краще за нас. Можна Верховну Раду підмінити хором імені Верьовки, та одному солісту вона буде підспівувати краще.

Тому, друзі, я пропоную зупинити це і перейти до питань стосовно військовослужбовців, які ми маємо вирішувати, допомогти армії відпустками, увагою, грошима, а не нехтувати і не ігнорувати героїв.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексію Олексійовичу, я правильно розумію, що ваша пропозиція припинити це означає, що ми можемо перейти до голосування? Ще ні. Вперше бачу, щоб так «р'яно сопротивлялись» нашому шляху до ЄС.

Поправка 18 врахована частково. Водночас народний депутат Гончаренко просить поставити таке рішення комітету на підтвердження.

Ставлю на голосування поправку 18 у редакції, яка врахована комітетом. Прошу голосувати.

«За» – 273.

Рішення прийнято.

Наступна поправка 20.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Наступна поправка 20. У ній пропонується: «абзац дев'ятий підпункту 1 пункту 3 розділу I проекту Закону викласти в такій редакції: «22¹) моніторинг діяльності з торгівлі оптовими енергетичними продуктами та поведінки на ринку природного газу учасників оптового енергетичного ринку з метою виявлення та запобігання зловживанням на ринку природного газу».

Друзі, важлива поправка, і я запрошую проголосувати за неї. Але хочу звернути вашу увагу, що в той час, як ми займаємося питанням поведінки на

ринку природного газу і його учасників, ми не займаємося питанням наших військовослужбовців, наших героїв, людей, які боронять усіх нас кожен день, кожен ніч. Ми їх кинули щодо 30 тисяч гривень. Сьогодні рівно два місяці, як був проголосований закон, і нам обіцяли з трибуни Верховної Ради через 7-10 днів... І де? Минуло два місяці – і нічого, брехня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 20 авторства Кучеренка. Вона врахована редакційно. Гончаренко просить таке рішення поставити на підтвердження.

Ставлю на голосування поправку 20 у редакції, яка врахована редакційно, для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 274.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою редакційно.

Наступна поправка 24 Геруса.

Олексію Олексійовичу, єдине, про що я прошу: у нас є тексти, ми читати вміємо по суті, що вам не подобається.

Поправка 24.

Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Шановний пане Голово, мені не подобається те, що Верховна Рада під час війни не займається питаннями військовослужбовців, не вирішує найбанальніші, прості питання, зокрема, щоб дати відпустку людям. Що таке 10 днів відпустки, яку на сьогодні мають наші військовослужбовці?

Я повертався з Краматорська потягом «Краматорськ – Київ», яким їхав військовослужбовець. Йому вперше за рік дали відпустку. Він каже: «Я живу на Закарпатті, мені потрібен день, щоб туди доїхати, і день, щоб повернутися назад». За рік тиждень відпустки – це достатньо, щоб людина відпочила?

Чому ми не можемо вирішити цього питання? Чому в нас немає на це сил, натхнення та часу? Чому в нас є сили, натхнення та час на що завгодно – зустріти поважних гостей і таке інше, але не на те, щоб виконати свою роботу щодо підтримки військовослужбовців?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 24 народного депутата Геруса. Вона врахована редакційно. Гончаренко просить таке рішення комітету поставити на підтвердження.

Ставлю на голосування поправку 24, яка врахована редакційно, для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 268.

Рішення прийнято.

Наступна поправка 26.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Я по суті, бо шановний пан Голова каже: «Давайте швидше, швидше».

Шановний пане Голово, вносьте законопроекти про доплати у 30 тисяч військовослужбовцям, про відпустки, про транспортні засоби з правим розташуванням керма, про обмежено придатних, про доплати інструкторам, курсантам, строковикам – усі питання стосовно наших військовослужбовців. Вирішуємо ці питання, і далі займайтеся будь-якою своєю улюбленою справою – газом, водою, нотаріусами, чим захочете, що вам подобається.

Вирішіть питання стосовно військових!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексію Олексійовичу, вкотре повторюю: ви постійно до мене звертаєтеся, весь час мене з кимось плутаєте. Я вам ніколи не казав швидше, швидше. Може, хтось інший вам казав. Будь ласка, давайте все-таки в межах нашого... *(Сміх у залі. Оплески)*.

Наступна поправка 26 Кучеренка. Вона врахована частково. Народний депутат Гончаренко пропонує таке рішення комітету поставити на підтвердження.

Ставлю на голосування поправку 26, яка врахована частково, для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 260.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою частково.

Наступна поправка 28.

Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Я дуже радий тому, що наш Голова теж має досвід КВК, це, безумовно, допомагає йому вести засідання Верховної Ради. Я, щоправда, хотів би бачити Голову Верховної Ради, який керує Верховною Радою, а не яким керує Андрій Єрмак. Тому я збираю підписи за те, щоб звільнити Голову Верховної Ради.

Шановні колеги, які зацікавлені в цьому, які хочуть не КВК, а Верховну Раду України, будь ласка, підходьте і підписуйтеся, підписні листи в мене. Друзі, будь ласка, не бійтеся. Я розумію, може, Андрію Єрмаку це не сподобається, але один раз покажіть силу духу. Ну, так же не можна жити, просто скоряючись.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Я дуже радий, що мав досвід КВК, а не Партії регіонів *(Оплески)*.

Але почнемо з іншого. Поправка 28 Геруса. Вона врахована, тому, шановні колеги...

А, з приводу того, що підписуєтеся. Тільки-но ви надіслали, я відразу видав вам підписні листи – насолоджуйтеся.

Шановні колеги, поправка 28 Геруса. Вона врахована, тому прошу народних депутатів підтримати це рішення комітету.

Прошу народних депутатів зайняти свої місця, ми голосуємо, це наша основна робота.

Будь ласка, голосуємо за поправку 28.

«За» – 266.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ідемо далі. Наступна, якщо я не помиляюся, поправка 31. Олексію Олексійовичу, ваш вихід.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дуже дякую. Поправка 31. Там іде мова про видачу обов'язкових для виконання суб'єктами ринку природного газу рішень, про накладання санкцій на суб'єктів ринку природного газу.

Друзі, це важливі питання, але набагато важливіше в нашій державі вирішити питання стосовно військовослужбовців, і я вимагаю, щоб ми перейшли до цього. Це найголовніше завдання, заради якого ми сьогодні тут знаходимося. Я прошу, щоб ми зайнялися своїми безпосередніми обов'язками, працювали на Збройні Сили, на нашу перемогу. Це найголовніше.

А всі свої КВК, всі особисті речі залиште при собі, це ваше право, це нікому нецікаво.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 31 Геруса. Вона врахована комітетом. Водночас народний депутат Гончаренко ставить її на підтвердження.

Ставлю на голосування поправку 31 для підтвердження. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 265.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Поправка 34 народного депутата Геруса. Вона врахована редакційно.

Олексію Гончаренко, прошу, ваш вихід.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. До речі, я бачу, що багато хто з колег занервували. Я розумію, що, напевно, вже якось забули, як це сидіти в залі Верховної Ради, бо бачимо, хтось у Монако сидить, хтось ще десь. До речі, у них немає жодних проблем з підписанням керівництвом Верховної Ради відряджень.

Друзі, якщо ви втомилися і хочете якнайшвидше прийняти рішення, є дуже легкий спосіб, звати цей спосіб «народний депутат Цабаль». Я закликаю народного депутата Цабалю самотійно зараз відкликати свій ганебний проект постанови, яким він на два місяці зупинив виплати військовим. Ми вже два місяці познущалися, може, годі? Може, досить? Зніміть свій проект постанови самі, це ваше повне регламентне право, і припиніть цю ганьбу. Тоді закон піде на підпис Президенту, далі Президент буде визначатися.

Друзі, ваша доля і ваш час, вас чекає Монако, все в руках Цабалю!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 34 народного депутата Геруса. Вона врахована редакційно. Гончаренко просить поставити таке рішення на підтвердження.

Ставлю на голосування поправку 34 в редакції, яка врахована редакційно комітетом, для підтвердження. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 261.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою редакційно.

Наступна поправка 40. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Поправка 35.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, у вас тут тире стоїть, я перепрошую.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Так, тире.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, тире. Поправка 35. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Звичайно, пане професоре, там тире.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У мене просто поганий зір, я не так часто сиджу в стрімах...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло. Я бажаю, щоб у вас був сильний зір, бажаю, щоб ви своїми сильними очима побачили нарешті наших військовослужбовців. Я розумію, що коли слабкий зір, то ти не бачиш, що в країні йде війна. А ось коли побачите, тоді буде зрозуміло, що робити, які поправки розглядати.

Поправка 35 важлива. Але я хочу звернути увагу, що згідно з Регламентом, шановний колего Цабаль, у вас є право на репліку. Скористайтеся ним і скажіть людям, що ви відкличете свій ганебний проект постанови і ми зупинимося на цьому, знімемо це питання раз і назавжди. Будь ласка, все у ваших руках.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

ГЕРУС А.М. Шановні колеги, ми розглядаємо сьогодні цей законопроект, тому що, дійсно, до цього питання підв'язаний транш від Світового банку. В останній тиждень червня має відбутися засідання Ради директорів Світового банку і буде прийнято рішення про 1,5 мільярда доларів, це близько 55 мільярдів гривень, які надійдуть до загального фонду державного бюджету, у тому числі на сектор безпеки і оборони та на армію. З цих коштів, дійсно, можна буде підвищувати заробітні плати.

Тому в мене прохання: давайте ми це проголосуємо, щоб Світовий банк міг прийняти відповідне рішення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 35 авторства Кучеренка. Комітетом вона врахована. Гончаренко ставить таке рішення комітету на підтвердження.

Ставлю на голосування поправку 35 для підтвердження.

Там хтось піднімав руку. Володимире Цабаль, я вам надам право на репліку. Підготуйтеся до голосування щодо поправки 35. Прошу голосувати.

«За» – 259.

Рішення прийнято.

Володимир Володимирович Цабаль. Будь ласка.

ЦАБАЛЬ В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Я думаю, що Олексій Олексійович добре розуміє, що поправка 48, яка була прийнята в квітні, не повертає виплати військовим. Саме тому він став другим автором законопроекту № 9342, щодо якого виступав, який, дійсно, вирівнює ту ситуацію, яка склалася. Я теж був співавтором цього законопроекту. Дякую, Олексію Олексійовичу, за це.

Тут я можу тільки погодитися з ним. Я вважаю, що цей законопроект має бути включений до порядку денного якомога швидше. Ми всі сподівалися, що це питання буде сьогодні чи завтра включено. Наша фракція наполягатиме, щоб цей законопроект був якомога швидше розглянутий, його прийняття дасть змогу збільшити тривалість відпусток, підвищити виплати пораненим, інструкторам та іншим категоріям, щодо яких існує несправедливість.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Володимире Володимировичу, підтверджую те, що ви кажете, тому що я теж є співавтором цього законопроекту, і в мене є інформація, що буквально сьогодні буде засідання комітету. Без рішення комітету, ви ж чудово знаєте, ми не маємо права вносити в зал, бо нам немає за що голосувати. Має бути рішення комітету, після цього ми голосуємо за рішення комітету. Тому давайте, може, сприймемо такий компроміс: сьогодні буде рішення комітету, відбудеться засідання робочої групи, ми визначимося щодо законопроекту і внесемо проект на розгляд на найближче засідання. Олексію Олексійовичу, сприймається такий підхід, щоб ми могли голосувати? Я не бачу, у мене все рівно поганий зір... (*Шум у залі*).

Наступна ваша поправка 36.

Будь ласка, Олексію Олексійовичу.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Щодо вашої пропозиції. Не треба вже нас годувати комітетами і робочими групами! З цієї трибуни 2 травня голова фракції «Слуга народу» Давид Арахамія сказав: «Нам потрібно 7-10 днів – і ми приймаємо закон». Минуло 40 днів, а з моменту прийняття першого рішення – 60 днів! Скільки ще треба чекати?

У Комітеті з питань національної безпеки, оборони та розвідки, на щастя, не лише «Слуги народу», і я повідомляю вам: ніякого засідання цього комітету не призначено на сьогодні. Ніхто про це не знає, це все розмови.

Моя пропозиція така. Якщо ви зараз, шановний пане Голово, обіцяєте, що завтра ми розглядаємо законопроект у цілому в Раді – не на засіданні комітету, не на засіданні робочої групи, а в залі, тоді це може бути компроміс, публічна обіцянка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексію Олексійовичу, ще раз повторюю (не знаю, мабуть, я подарую вам Регламент), Голова Верховної Ради не формує порядку денного, я можу тільки закликати всіх народних депутатів, фракції і групи до того, щоб це було якомога швидше. Тому я прошу врешті-решт вирішити це питання, оскільки, ще раз підкреслюю, я є автором цього законопроекту, є автором цих самих ініціатив і теж заінтересований, щоб вони якомога швидше надійшли в зал. Але без рішення комітету ми цього не можемо зробити. Тому я прошу комітет якомога швидше вирішити це питання і внести проект на найближче засідання Верховної Ради. Дякую.

Але, я так розумію, все одно поправку 36 ми голосуємо?

Поправка 36 авторства Кучеренка. Вона врахована редакційно. Гончаренко просить поставити таке рішення на підтвердження.

Прошу народних депутатів зайняти свої місця. Це поправки, які ставляться на голосування для підтвердження. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 261.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою редакційно.

Поправка 37.

Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Шановний пане Голово, я вам теж подарую Регламент і подивимося, що в ньому написано. А там написано, що ви як Голова Верховної Ради маєте право дати доручення будь-якому комітету негайно зібратися. Негайно – не колись, не завтра чи післязавтра, а негайно зібратися за потреби за «круглим столом». Ось прямо зараз зібратися на 5 хвилин, прийняти рішення, внести законопроект у сесійний зал, проголосувати в цілому, дати військовослужбовцям відпустки, доплати строковикам, курсантам, інструкторам, обмежено придатним – те, що там виписано, те, з чим усі погодилися.

Ви, дійсно, третій співавтор законопроекту, а я – другий, Арахамія – перший. Давайте, «Голос» – за, «Європейська солідарність» – за. Хто ж проти? Де ті люди, які проти, щоб ми сьогодні розглянули цей законопроект?

ГОЛОВУЮЧИЙ. У мене є Регламент, мені цього подарунка не потрібно. Але що стосується вашого виступу, я вважаю, що це слухна пропозиція і, думаю, комітет збереться сьогодні. Збереться, Олександрє Михайловичу? Можливо, матиме такий потенціал, не знаю.

А щодо питання, хто блокує. Мабуть, блокує той, хто в комітеті блокує. Знайдіть, будь ласка, цю людину, поговоріть з нею. Але нам дуже важливо, щоб цей законопроект з'явився в залі. А поки я бачу, компромісу немає.

Тому йдемо далі. Поправка 38 Геруса. Вона комітетом врахована. Гончаренко ставить її на підтвердження. Прошу народних депутатів голосувати.
«За» – 250.

Рішення прийнято.

Наступна поправка 39.

Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Я маю пропозицію. У нас попереду виступ шановного гостя Прем'єр-міністра Канади, я так бачу по прапорах, які тут є. Я розумію, що членам Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки важливо його послухати. Але думаю, якщо вони відволічуться, вийдуть на 10 хвилин і приймуть рішення на підтримку військових, Прем'єр-міністр Канади скаже: «*Thank you very much! Merci beaucoup!*» – на обох офіційних мовах Канади, я абсолютно в цьому впевнений.

То я звертаюся до колег з Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки: зробіть це зараз, не треба тягнути! Якщо вам хтось заважає, назвіть це ім'я, але я хочу нагадати, що рішення в комітеті приймаються більшістю. І якщо якійсь одній людині щось не подобається, вибачте, це не привід посилатися на це. Прийміть рішення мужньо, підтримайте військових – і разом поаплодуємо Трюдо та нашим героям.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексію Олексійовичу, на жаль, у цьому й полягає демократія: якщо комусь одному щось не подобається, то вся Верховна Рада сидить і голосує. Ну, таке правило демократії.

Ставлю на голосування поправку 39 народного депутата Геруса. Вона врахована комітетом. Прошу голосувати.

«За» – 246.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, я все-таки попросив би народних депутатів попри всю важливість питань, які вони вирішують за межами цього залу, у період, коли ми проводимо голосування, бути на своїх робочих місцях.

Шановні колеги, поправку 39 враховано.
Поправка 40. Вона врахована редакційно.
Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Сьогодні якраз 40 днів відтоді, як з трибуни Верховної Ради було обіцяно, що питання буде вирішено за 7-10 днів. Якраз поправка 40 і якраз 40 днів. Скільки ще треба чекати?

Я не розумію і не вірю, що колеги з Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки не мають часу зібратися і попрацювати. Ну, як таке може бути? Цього не може бути. Величезна повага до цих колег, вони ж точно переживають за військо, переживають за національну безпеку, переживають за оборону. То що ж їм заважає зібратися? Може, обстріли відбуваються? Може, у них тут повинь? Ні, ми не в Херсоні, не в Часовому Яру, а в Києві, у теплому залі, я сказав би, навіть прохолодному. То можна зібратися і виконати свою роботу?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 40 Кучеренка. Вона врахована редакційно. Гончаренко просить поставити рішення комітету на підтвердження.

Ставлю на голосування поправку 40 в редакції, яка врахована редакційно, для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 239.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою редакційно.

Шановні колеги, прошу хвилину уваги! Я усвідомлюю, що всі, мабуть, дуже втомилися, тому що наш результат постійно падає, зараз дійде до того, що через нашу байдужість ми похоронимо євроінтеграційний законопроект. Прошу всіх народних депутатів у цьому залі наповнитися відповідальністю, і давайте, можливо, перед приходом гостя знайдемо якусь логіку компромісу та проголосуємо цей важливий для України законопроект, який подарує державі велику кількість грошей, за рахунок чого будуть фінансуватися наші військові, наша армія, виплачуватимуться всі необхідні для цього кошти. Будь ласка, запросіть народних депутатів до залу. Їхнє робоче місце тут.

Наступна поправка 42.

Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Абсолютно підтримую кожне слово, сказане Головою Верховної Ради України. Друзі, наберіться відповідальності, виконайте свою роботу, розгляньте законопроект щодо військових, внесіть його в сесійний зал. Поставили крапку, проголосували одне, друге, подякували Прем'єр-міністру Канади і з піднятою головою звідси пішли. А так це ганьба!

Як ви поясните людям, коли знову роз'їдетесь звідси на три тижні чи на скільки, я не знаю? Скажете: ви знаєте, у нас не дійшли руки до військових, було забагато справ, забагато питань у Верховній Раді, було багато гостей, багато розмов, до військових не дійшли, розумієте? Ну, не щастить їм і все.

Тому, друзі, я прошу вас набратися відповідальності. Звертаюся до колег з робочої групи, до колег з Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки: будь ласка, країна дивиться на вас.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Андрію Михайловичу, ви хотіли дати відповідь на цю...

ГЕРУС А.М. Олексію Олексійовичу, найперше дякую вам за підтримку цих поправок, які є, але давайте подивимося тверезо на речі. Це питання ринку електричної енергії. Нам на сьогодні важливо його прийняти, щоб синхронізувати наш ринок з європейським. Це важливо, зокрема, щоб ми могли і туди продавати електроенергію, і звідти брати електроенергію тоді, коли вона нам потрібна. А вона нам потрібна в тому числі для військових заводів, для військових частин, і нам треба повністю синхронізуватися з країнами Європейського Союзу.

Тому в мене прохання: давайте ми його проголосуємо, цим ми зробимо користь для армії, для Збройних Сил України. І оскільки ми перейшли до поправок, зараз переговори не можна провести, тому що ми вже розглядаємо цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 42 авторства Геруса. Вона врахована редакційно. Гончаренко ставить питання про підтвердження цієї поправки, яка врахована редакційно.

Ставлю на голосування цю поправку для підтвердження в редакції, яка врахована комітетом. Прошу голосувати.

«За» – 258.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою редакційно.

Поправка 43.

Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Шановний Андрію Михайловичу, я був би дуже радий це зробити. Проблема в тому, що в цьому залі дуже багато брехні. Коли 1, 2, 3 травня ми збиралася, я те саме чув, сказали: не треба блокувати, не треба ставити все на підтвердження, давайте швидко працювати, а ми за сім днів, максимум за десять напрацюємо компромісний законопроект. Я повністю довірився, сказав давайте, ні на чому не наполягав. Що відбулося далі? Минуло сім днів, 10 днів, 17 днів, 27 днів, 37 днів – ні-чо-го! Так не може бути. Є пріоритети, попри всю мою повагу до електричної енергії, головний пріоритет у державі – це військо, армія, Збройні Сили.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 43 Геруса. Вона врахована комітетом. Гончаренко просить це рішення поставити на підтвердження.

Ставлю на голосування поправку 43 для підтвердження. Прошу голосувати.
«За» – 255.

Рішення прийнято.

Поправка 44.

Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Шановні друзі, я ще раз звертаюся до всіх вас. Думаю, кожній людині очевидно, які в державі на сьогодні пріоритети. Ми всі щодня говоримо: «Слава Україні! – Героям слава!». То, може, ми не просто будемо говорити: «Героям слава!», – а проявимо елементарну повагу до цих героїв і проголосуємо, щоб вони могли піти у відпустку. Ось ви бачите свої родини, а вони не бачили рік своїх рідних та близьких, діти не бачили батьків по року. Не можна їх відпустити в цю нещасну відпустку? Не можна їм дати трохи більше днів? Головнокомандувач Залужний на засіданні Погоджувальної ради на моє запитання, чи він підтримує збільшення тривалості відпусток, відповів: «Так, я підтримую». Що ще вам потрібно?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 44 авторства Кучеренка. Вона врахована редакційно. Гончаренко просить таке рішення поставити на підтвердження.

Ставлю на голосування поправку 44 в редакції, яка врахована комітетом, для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 250.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою редакційно.

Наступна поправка 46.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Шановні друзі, ще одне питання, яке ми маємо вирішити, – щодо автомобілів з правим розташуванням керма. Може, ви не допомагаєте військовим, хоча я сподіваюся, що допомагаєте, як уся країна. Сьогодні військові потребують автівок. Вживані пікапи – одне з дуже важливих питань. Я це знаю особисто. «Гончаренко центри» вже 70 автівок передали. Впевнений, що тут є друзі, які більше передали.

То скажіть мені, чому ви не голосуєте за те, щоб дозволити реєстрацію автомобілів з правим розташуванням керма? Сьогодні відбувається знуцання: волонтери привозять автомобілі, військова частина не може їх поставити на облік, якщо ставить під свій страх і ризик, бере в частину, то не може заправляти таку машину, не може нею користуватися. Хіба це складне питання, щоб на час військового стану дозволити Збройним Силам використовувати автомобілі

з правим розташуванням керма? Що тут складного? Поясніть мені, чому ви такі байдужі до всього?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 46 авторства Геруса врахована редакційно. Гончаренко просить поставити це рішення щодо врахування редакційно на підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 246.

Рішення прийнято.

Наступна поправка 47 врахована редакційно.

Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Шановні народні депутати, ви заглядали у свою зарплатну відомість, коли прийшли гроші на картку, яку цифру там бачили? Всі згадали? А зараз я кажу вам, мені строковик надіслав скріншот зі свого «Приват24» – 443 гривні на місяць. Ще раз повторюю: 443 гривні на місяць! Це вся зарплата строковика. Його не відпускають, мій законопроект про демобілізацію строковиків у Верховній Раді не розглядають, зарплату не платять. Це знущання з людей? Законопроект, про який ми говорили, передбачено доплату 6 тисяч гривень, щоб хоча б мінімалка в них була. Це не можна вирішити? Це така величезна проблема? Це такі шалені гроші? На національний марафон гроші є, на що хочеш гроші є, а на цих людей немає!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 47 авторства Кучеренка. Вона врахована редакційно. Гончаренко просить таке рішення поставити на підтвердження.

Ставлю на голосування поправку 47 для підтвердження в редакції, яка врахована комітетом. Прошу голосувати.

«За» – 239.

Шановні колеги, я прошу підійти ближче до ваших робочих місць.

Поправка 239 залишилася врахованою редакційно.

Наступна поправка 48 врахована редакційно.

Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Продовжую лікбез. Я думаю, якби Прем'єр-міністр Трюдо в Канаді сказав, що тим героям, які віддали своє здоров'я за Канаду, будуть виплачувати 30 канадських доларів на місяць, він перестав би бути Прем'єр-міністром Канади.

Обмежено придатні – це люди, які отримали, на жаль, складне поранення, лікувалися, не повністювилікувалися, їх виводять поза штат і вони отримують на місяць лише за звання 700, 800, 900 гривень на місяць. Це люди, які віддали своє здоров'я за державу. У вас є важливіші справи – ринок оптового газу чи електрика? Ну, давайте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 48 народного депутата Геруса. Вона врахована редакційно. Гончаренко ставить це рішення щодо врахування редакційно на підтвердження.

Ставлю на голосування поправку 48 в редакції, яка врахована редакційно, для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 243.

Поправка залишається врахованою редакційно.

Наступна поправка 49.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Я бачу багато здивованих облич у Верховній Раді, вони не знали ті цифри, про які я говорю. Я продовжу. Курсанти, ті люди, про яких ми кажемо: офіцери, майбутнє України, наша молодь з палаючими очима – і з 400 гривнями грошового забезпечення! Ну, 500 чи 600 гривень на місяць! Ще раз повторюю: на місяць! Ми всі батьки, ви своїм синам і донькам кишенькових 400-600 гривень дасте на місяць? Ми даємо це курсантам, які мають стати офіцерами і рятувати далі країну.

У цьому нещасному законопроекті, який Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки не може розглянути, бо чомусь так складно, пропонується додати всього 2 тисячі 350 гривень. Це ніщо, це дуже мало, але це хоча б щось порівняно з тим знущанням, яке є сьогодні. Ну, совість у вас є?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 49 авторства Кучеренка. Вона врахована редакційно. Гончаренко просить це рішення поставити на підтвердження.

Ставлю на голосування поправку 49 у редакції, яка врахована редакційно, для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 222.

Ну, ось, вітаю, перша поправка, яка злетіла. Дякую всім, хто проголосував жовтою кнопкою.

Шановні колеги, я попрошу народних депутатів вийти із зони уряду, з інших місць і зайняти свої безпосередні місця.

Поправка 49 відхилена. Злетіла велика, хороша, потужна поправка.

Поправка 50. Вона врахована.

Гончаренко. Будь ласка.

Я прошу народних депутатів зайняти свої місця.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ай-ай-ай, злетіла поправка. Друзі, та це ж біда. Я думаю, що більш важлива проблема, що злетіли відпустки військових, злетіли гроші військових, злетіла повага до військових. Те, що в нас злетіла поправка, ми якось переживемо, а якщо злетять ці питання і ми не зможемо підтримати наші Збройні Сили, тоді всі наші поправки ми зможемо тут один одному передавати і використовувати їх (ці папери) за прямим призначенням.

Найголовніше – військо. Будь ласка, не валіть цей законопроект, не валіть наступні, ні в кого немає такого бажання. Візьміться і зараз розгляньте законопроект. Я закликаю вас розглянути!

До речі, ще одна пропозиція щодо компромісу до пана Голови. У Верховній Раді зареєстрований мій законопроект про відпустки тривалістю 30 днів. Розглядаємо його зараз, голосуємо в цілому, п'ять рядків – і все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Поправка 50 авторства Геруса. Вона врахована комітетом.

Ставиться на голосування для підтвердження поправка 50. Прошу голосувати.

«За» – 259.

Поправка залишається врахованою.

Наступна поправка 52.

Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Бачите, зібралися, знайшли в собі сили далі тиснути на кнопки. Це добре.

Рухаємося далі. Ще раз звертаюся, щоб ніхто не казав про терористів, про ще щось. Якщо є бажання зробити хоча б щось для військових, будь ласка. Ви не хочете приймати цей законопроект, можливо, через те, що в ньому йдеться про гроші, ще щось не хочете приймати, боїтеся, я не знаю чого. У Верховній Раді зареєстровано два законопроекти авторства народного депутата Гончаренка. Перший – про відпустки тривалістю 30 днів, другий – про праве розташування керма. Це законопроекти з декількох слів, вони дуже маленькі, вже зареєстровані. Давайте зараз їх включимо до порядку денного, приймемо в цілому, вони дуже прості, немає взагалі про що говорити. Залужний – за, військові – за, всі фракції – за. І йдемо далі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 52 Геруса. Вона врахована редакційно. Гончаренко ставить це рішення на підтвердження.

Ставлю на голосування поправку 52 в редакції, яка врахована редакційно, для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 257.

Поправка залишається врахованою редакційно.

Поправка 53.

Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Шановні друзі, я звертаюся до тих, хто, можливо, десь це побачить. Мені невідомо, чи знають колеги, але національний марафон транслює засідання Верховної Ради вночі. Це замість «На добраніч, малятко!». Показують нас лише вночі, а може, це нью-йоркський прайм-тайм. Розумію, що є більш важливі речі протягом дня, ніж ми і наші нещасні засідання.

Так ось, якщо це хтось побачить, то звертаю увагу, що я пропоную компроміс за компромісом, мета одна: зробіть щось для військових зараз! Не тягніть 10, 30 днів. Не створюйте робочих груп. Я хочу побачити, як військовому кажуть: «Іди атакуй позиції», – а він відповідає: «Давайте ми робочу групу зберемо взводом, на засіданні комітету поспілкуємося, а потім, може, кудись підемо».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 53 авторства Геруса. Комітетом вона врахована. Гончаренко ставить це рішення на підтвердження.

Ставлю на голосування поправку 53 для підтвердження. Прошу голосувати.
«За» – 260.

Рішення прийнято.

Наступна поправка 54.

Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Як ви бачите, голос волаючого в пустелі. Ну, не треба це просто Верховній Раді України, не треба – і все! Ну, не потрібні ці питання: ані відпустки, ані керма – нічого цього не треба. Найголовніше – ділити бабло. Ось якщо в законі є що поділити, то треба! А відпустку ж військового не поділиш? Не поділиш. Кермо з правим розташуванням не поділиш? Не поділиш. Ну, і навіщо тоді цим займатися? Непотрібні питання. Інструктори, люди, які мають найвищу кваліфікацію, на сьогодні позбавлені доплати. Коли у військових забрали 30 тисяч, забрали і в них теж. І людям, на полігонах, найкращим фахівцям, ми не можемо навіть якусь доплату встановити, ну, й не доплачуємо. У законопроекті передбачено – 10 тисяч чи 20 тисяч, хоча б скільки давайте додамо. Ні, цим теж не треба, нікому не треба.

Друзі, так не перемагають!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 54. Вона комітетом врахована. Гончаренко ставить таке рішення на підтвердження.

Ставлю на голосування поправку 54 для підтвердження. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 261.

Рішення прийнято.

Наступна поправка 56.

Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Друзі, бачите, ми продовжуємо рухатися, зараз нам знову буде не до військових. Справа в тому, що прийде поважний гість. Я дуже радію, коли до України приїжджають гості, тим більше такі справжні друзі України, як Прем'єр-міністр Канади пан Трюдо. Але, напевно, все-таки є більш важливі речі, ніж зустріти, поаплодувати, подякувати. Думаю, пан Трюдо чудово

зрозумів би, якби йому сказали: «Ви знаєте, зараз ми будемо дуже зайняті, тому що нам треба допомогти військовим, тому що ми маємо перемогти росію, тому що маємо зупинити цю орду». Трюдо перший відповів би: «Точно розумію, я з вами, готовий підтримати».

Впевнений, що в парламенті Канади питання допомоги військовим вирішилося б ментально. В українському парламенті – ну, ні, ну, складно, ну, не до того.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 56 Геруса врахована редакційно.

Гончаренко ставить це рішення на підтвердження.

Ставлю на голосування поправку 56 в редакції, яка врахована комітетом редакційно, для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 265.

Рішення прийнято.

Поправка 57.

Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. До речі, ви знаєте, мені здається, наших військових краще підтримують депутати Конгресу США, американські сенатори, депутати Парламенту Канади, Бундестагу, *l'Assemblée Nationale* (це французький парламент), Сенат Франції, Європарламент. Вони набагато більше цікавляться нашими військовими, бо дають гроші на зброю, на боєкомплекти, на підтримку військових.

А український парламент зайнятий у цей час важливими речами. Ну, подивіться, у порядку денному на сьогодні – проект закону про Картахенський протокол Куала-Лумпурського саміту, це ж важливіша річ. Ну, про що ми говоримо? Навіщо нам військові? Картахенський протокол, Куала-Лумпур, поштовий зв'язок – для нас такі важливі речі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 57 авторства Кучеренка. Вона врахована комітетом. Гончаренко просить поставити на підтвердження.

Ставлю на голосування поправку 57 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 259.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Поправка 59.

Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Я хочу подякувати. Канада заявила, що виділила додаткових 400 мільйонів доларів. Оце буде стояча овація пану Трюдо. Поаплодуємо, друзі, це правильно (*Оплески*).

Саме тоді, коли Канада зайнята нашим військом, Верховна Рада України сьогодні розгляне проект Закону «Про ратифікацію Нагойсько-Куала-Лумпурського додаткового протоколу про відповідальність і відшкодування до Картахенського протоколу про біобезпеку».

Ще дуже важливе питання – проект закону про стимулювання розвитку нафтогазовидобувної галузі, ніби у нас тут нафта летить. Звичайно, без цього ніяк. Дуже важлива тема – державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції. Колективно-договірна діяльність – надзвичайно важлива тема. Ратифікація Конвенції держав – членів Організації за демократію та економічний розвиток – ГУАМ! ГУАМ, друзі!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановний доповідачу, я все-таки прошу вас бути ближче до Регламенту, який я обов'язково вам подарую. Доповідаючи щодо поправки, я просив би все-таки говорити по суті, а не про порядок денний.

Поправка 59 Геруса. Вона комітетом врахована. Гончаренко ставить це рішення на підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 265.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Поправка 61.

Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Поправка 59, так?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми її щойно проголосували. Будьте уважніші. Якби ви доповідали щодо поправки, думаю, було б більше толку.

Поправка 61. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Поправка 61. Я хотів звернутися до головуючого. Шановний пане Голово, ви мені сказали: не треба нам їх читати, ми вміємо читати. І я припинив читати. Але я зрозумів, що знову з'явилася потреба читати. Буду читати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Потреби читати немає, треба доповідати щодо поправки.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Поправка 61 народного депутата Геруса Андрія Михайловича: «здійснення операцій з оптовими енергетичними продуктами без реєстрації як учасника оптового енергетичного ринку».

Я розумію, що це важлива річ, може, десь на одному рівні з Куала-Лумпуром і Картахеною, але вважаю, що військовослужбовці важливіші. Зараз побачимо, як вважає Верховна Рада.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 61 авторства Геруса. Вона врахована комітетом. Гончаренко ставить це рішення на підтвердження. Прошу голосувати.
«За» – 258.

Рішення прийнято.

Наступна поправка 142.

Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Друзі, серйозно просуваємося, поправка 142. У ній пропонується абзац другий і третій підпункту 2 викласти в такій редакції: «від 3000 до 100000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян – на суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність на ринку природного газу відповідно до законодавства у сфері функціонування ринку природного газу».

Друзі, я казав: там, де бабло ділити, ми можемо. То давайте поділимо – військовослужбовцям, обмежено придатним, строковикам, курсантам, інструкторам. Давайте додамо, давайте повернемося обличчям до них, а не до різноманітних ринків. Я розумію, там цікавіше і приємніше, але ж нам треба перемагати.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 142. Комітетом вона врахована. Народний депутат України Олексій Гончаренко пропонує поставити на підтвердження. Прохання голосувати.

«За» – 250.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Наступна поправка 143.

Гончаренко Олексій Олексійович. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Друзі, втрачаємо найкращих, поки немає Голови Верховної Ради. Я впевнений, що, звичайно, він відійшов у дуже важливих справах, але хочу сказати, що поки немає Голови Верховної Ради, я все одно нагадуватиму, що Верховна Рада України, хто б не вів її засідання, Голова Верховної Ради Стефанчук... До речі, друзі, долучайтеся до підписання пропозиції, що його треба відправляти у відставку, бо ми не розглядаємо питань стосовно військових. Перший заступник Корнієнко, може, тоді посяде посаду спікера, і буде в нас новий спікер.

Але я хотів би, щоб ми пам'ятали, що головне – це військові, що ми маємо їхні питання розглядати. Якщо ми не розглядаємо їхніх питань, то ми взагалі не потрібні. Можемо залишити тут хор імені Верьовки замість себе і розійтись, буде більше толку. Хор імені Верьовки краще заспіває гімн Трюдо, ніж ми.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 143 комітетом врахована.
Ставлю на голосування поправку 143. Прошу голосувати.
«За» – 255.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Наступна поправка, яку просив розглянути колега Гончаренко, поправка 466.

Будь ласка, Олексію Олексійовичу.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. До речі, це знову поправка про бабло, у якій пропонується: «число 6 000 000 00 замінити числом 27 000 000».

Друзі, це важливі речі, але на сьогодні число 30 – найголовніше в державі: 30 тисяч гривень доплати всім військовослужбовцям, 30 днів відпустки для всіх! Головне число в державі – 30!

Ще раз: якщо ми будемо голосувати за це число, отже, ми займаємося своєю справою, а якщо за інші числа – не тією.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 466. Комітетом вона врахована. Прошу голосувати.

«За» – 246.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Наступна поправка 712.

Будь ласка, Олексію Олексійовичу.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Шановні друзі, у ній знову йдеться про числа. Повторюю: головне число 30! Я пропоную всім зараз заспокоїтися і на секунду уявити, що ви не бачите своїх рідних цілий рік, ви в окопах, по вас стріляють, поруч з вами гинуть ваші близькі, друзі, і все, що ви хочете, – поїхати додому і побачити своїх дружину, маму, обійняти дітей. Скажіть, це нормально? Невже це таке велике бажання людей, які нас рятують, щоб ми просто взяли і зробили це? Чи треба ще місяцями мучити їх, щоб хтось, не дай Боже, не дожив до цієї відпустки?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 712 комітетом врахована. Народний депутат Гончаренко просить поставити її на підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 226.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Запросіть, будь ласка, депутатів до залу.

Наступна поправка 713.

Будь ласка, Олексію Олексійовичу.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Я реально не розумію... Ну, я впевнений, що ви так само їздите до військових, розмовляєте з ними, у вас точно там є друзі чи родичі. Невже ви не розумієте, що те, що я кажу зараз, це правда, це не вигадка, не якийсь безумство, а прості речі на підтримку цих людей?! Вам же доведеться дивитися їм у вічі! Ви приїдете у свій округ, а назустріч – мама військово-службовця. Вам же треба буде сказати: «Ви знаєте, ми переживаємо, дякую за службу, нехай Бог береже вашого сина. Ми проголосували за те, щоб додати трохи грошей, за відпустку, щоб він до вас приїхав, проголосували за його мінімальні права. Ми продемонстрували повагу».

Невже у вас немає такого бажання? Я не вірю в це! Такого не може бути!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 713. Комітетом вона врахована. Олексій Олексійович Гончаренко пропонує поставити її на голосування для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 258.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Поправка 714.

Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Друзі, хочу ще раз сказати, що, напевно, світ розділився на два: на світ, у якому є Монако, закордонні відрядження, пристойна зарплата, у якому робоче місце – це не окоп, і на світ, у якому зарплата – 400 гривень і зарплата 800 гривень після того, як ти втратив здоров'я, захищаючи державу, у якому ти пішов служити добровольцем і сьогодні не знаєш, коли це закінчиться. Ти воював 15 місяців, чесно виконував свій обов'язок і просто хочеш знати, чи настане день, коли ти повернешся додому. Коли буде цей день? Чому ми не розглядаємо питання щодо демобілізації? У Верховній Раді лежить мій законопроект про 18 місяців, хочете, запропонуйте 24 місяці, але давайте людям дамо надію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 714. Комітетом вона врахована. Народний депутат Гончаренко просить поставити її на голосування для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 262.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Поправка 715.

Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую, друзі. Знаєте, кажуть: ну, не чують тебе, не чують! Ні, я стукатиму в ці двері до останнього, казатиму, нагадуватиму. Шановні колеги, я впевнений, коли люди побачать це засідання, у них з'явиться дуже багато запитань до вас, і вони вам їх поставлять.

Пропоную Верховній Раді України почати нарешті працювати там, де треба. О'кей, Верховна Рада засідає на Грушевського, 5 за Конституцією. Як член Комітету з питань бюджету, пані голово комітету Роксолано Підласа, я пропоную, щоб наш комітет зібрався в Часовому Яру і розглянув питання грошового забезпечення військовослужбовців. Я звертаюся до Комітету з питань екологічної політики та природокористування, щоб провести виїзне засідання в Херсоні. А де його ще сьогодні проводити, як не там? Може, тоді стане більше зрозуміло? Може, тоді два світи об'єднаються?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пані Підласа, будете відповідати на репліку? Не будете.

Тоді ставлю на голосування поправку 715. Комітетом вона врахована. Народний депутат Гончаренко просить поставити на голосування для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 260.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Наступна поправка 718.

Народний депутат Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Я далі звертаюся. Шановний голово Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки пане Завітневич, звертаюся до вас з пропозицією провести виїзне засідання Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки в Білогорівці. Думаю, тоді стане набагато очевидніше, що можна швидко прийняти рішення, бо там трохи гупає, і стане зрозуміліше, що можна розглянути питання і про відпустки, і про гроші, і про підтримку наших військовослужбовців.

Я звертаюся з пропозицією. На мою думку, вона чудова. За Регламентом ви маєте право на репліку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 718. Комітетом вона врахована редакційно.

Ставлю на голосування для підтвердження поправку 718 у редакції комітету. Прошу голосувати.

«За» – 252.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою в редакції комітету.

Поправка 719.

Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Шановна пані Безугла, ви з нами? Я хвилююся. Без вас ми не можемо. Ви як секретар Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки, будь ласка, внесіть пропозицію

негайно провести засідання комітету в Авдіївці. Звертаюся до вас, бо впевнений, що ви відгукнетесь. У вас є можливість зараз відповісти щодо виїзного засідання Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки. Ви – секретар комітету, запропонуйте це. Думаю, що це може стати виходом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Безугла. Будь ласка, репліка.

БЕЗУГЛА М.В., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (одномандатний виборчий округ № 217, м. Київ, політична партія «Слуга народу»).* Дякую. Як секретар робочої групи і, дійсно, як член Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки, думаю, ніхто не заперечуватиме докласти максимальних зусиль для підготовки законопроекту до другого читання. Після засідання робочої групи відразу буде проведено засідання комітету і внесено законопроект на розгляд.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Мар'яно.

Поправка 719. Комітетом вона врахована редакційно.

Ставлю на прохання депутата Гончаренка на голосування поправку 719 для підтвердження в редакції, в якій її врахував комітет. Прошу голосувати.

«За» – 256.

Рішення прийнято.

Поправка врахована в редакції комітету.

Поправка 720.

Будь ласка, Олексію Олексійовичу. Ви працюєте?

ГОНЧАРЕНКО О.О. Я працюю обов'язково. Без мене ніяк.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Без вас ніяк.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Шановні друзі, продовжуємо. Пане Миколо Тищенко, ви теж у важливому комітеті – транспортному. Я не пропонуватиму провести виїзне засідання транспортного комітету в Таїланді, а пропоную його провести у Бериславі, на Дніпрі, щоб побачити, що відбувається, що робити з транспортом. Це важливе питання. Транспортний комітет, Берислав – це важливо. Можете Херсон взяти. Я вам підкажу назви міст. Ви краще знаєте географію Таїланду, я знаю трохи інші речі, я все поясню. Я впевнений, що ви відгукнетесь. До речі, пане Миколо, там і ліси є, то ви будете себе почувати як риба у воді. Пропоную, чекаю на відповідь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тищенка немає в залі, так? Є. Миколо Миколайовичу, будете брати слово для репліки?

Микола Миколайович Тищенко. Будь ласка.

Репліка з будь-якого місця береться, Миколо Миколайовичу. Можете прямо там. Будь ласка, дайте слово Тищенку. Він виступить з іншого місця.

У нас є технічна можливість дати слово з іншого місця? На якому ви місці, Миколо Миколайовичу? Що там написано? (*Шум у залі*). Культенко. З місця Культенка дайте, будь ласка, слово для виступу Тищенку.

Це особливості системи «Рада», перепрошуємо за такі незручності. Є така можливість?

ТИЩЕНКО М.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 219, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Дякую за надане слово. По-перше, ганьба пану, навіть не пам'ятаю прізвища, тому що не хочеться пригадувати (*Сміх у залі*), за те, що він зриває сьогодні таку важливу роботу в парламенті, зриває всю команду, стратегію Президента і не дає нам, парламентаріям, виконувати свої обов'язки (*Шум у залі*). Тому, будь ласка, вийдіть геть із політики, бо ваше місце сьогодні в анналах історії. Це вам зрозуміло? Саме там, звідки ви і взялися (*Шум у залі. Оплески*).

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я вже, чесно кажучи, призабув, яка поправка, така в нас баталія. Мабуть, поправка 720. Так?

Тоді ставлю на голосування. Вона врахована комітетом повністю.

Ставлю на голосування для підтвердження поправку 720 на вимогу народного депутата Гончаренка. Прошу голосувати.

«За» – 253.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Наступна поправка 721.

Олексію Олексійовичу, будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Шановний пане Миколо Тищенко, пану Стефанчуку треба подарувати Регламент, а вам – словник іншомовних слів. Я розумію, що у вас із словом «аннали» якісь інші асоціації. Це дарма. Ви сказали, що я в анналах історії. За це величезна подяка, мені дуже приємно. Насправді я на це ще не заробив, але намагатимуся і працюватиму. Це найвища честь, яка може бути.

Тому моя пропозиція до вас провести все-таки засідання транспортного комітету не в Таїланді, а ближче до безпосередніх місць подій, залишається в силі. Ще раз пропоную міста. Є великі міста. Дніпро – дуже важливе місто. Не лише в Закарпатті треба рятувати ліси. Це треба робити по всій країні. Найбільше треба рятувати ліси біля Бахмута, там найнагальніша необхідність і потреба, пане Миколо (*Шум у залі*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Тищенко, буде репліка, так? Миколо Миколайовичу, маєте законне право на репліку. Будь ласка.

ТИЩЕНКО М.М. Дуже приємно, що в нас з'явився новий лісник, який дуже розуміється саме на проблематиці лісу. Сьогодні в залі присутній міністр екології. У вас багато питань, можете йому їх поставити.

Тому я передаю слово пану Корнієнку. Пане Корнієнко, будь ласка, продовжуйте (*Шум у залі*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Миколо Миколайовичу. У мене немає права на репліку, на жаль, але я продовжуватиму, з вашого дозволу.

Андрію Михайловичу, ви хотіли озвучити позицію комітету хоча б раз на десять поправок, так?

ГЕРУС А.М. Давайте ми все-таки повернемося до розгляду поправок, бо якщо у виступі називати по десять прізвищ і всі будуть брати слово для репліки, то розгляд затягнеться. Давайте не займатися такими речами, а все-таки розглядати законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Андрію Михайловичу.

Поправка 721. Комітетом вона врахована.

Ставлю на голосування поправку 721 для підтвердження за вимогою народного депутата Гончаренка. Прошу голосувати.

«За» – 261.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Поправка 722.

Будь ласка, Олексію Олексійовичу.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Шановні друзі, у нас подія: до нас прийшов наш уряд. Вітаю, це дуже приємно. Я радий бачити всіх міністрів, всіх урядовців. Єдине прохання в мене до уряду: будь ласка, приходьте до нас частіше, не обов'язково, коли тут Прем'єр-міністр Канади. Я розумію, що зустрітись з Прем'єр-міністром Канади важливо, але тут ще є народні депутати України. Ми все-таки парламентсько-президентська держава, ми дуже скучили за вами.

Де «година запитань до Уряду»? Чи ви думаєте, у нас уже немає запитань до уряду, чи, може, нам не треба вам їх ставити? Я впевнений, що ви скучили за спілкуванням з нами, а ми скучили за спілкуванням з вами, у нас дуже багато питань: 30 тисяч військовослужбовцям, відпустки, вирішення питань волонтерів. Що ви понавирішували на Кабміні, щоб з волонтерів брати 19,5 відсотка? Дайте

пояснення тут і зараз, зупиніться негайно, підтримайте важливі речі. Ми раді бачити уряд, приходьте частіше (*Шум у залі*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. З процедури – після голосування.

Поправка 722. Комітетом вона врахована. Народний депутат Гончаренко просить поставити на голосування для підтвердження.

Ставлю на голосування поправку 722. Прошу голосувати.

«За» – 259.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

З процедури – Камельчук. Будь ласка (*Шум у залі*).

КАМЕЛЬЧУК Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 124, Львівська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Дозвольте, будь ласка, звернути вашу увагу, скільки хвилин ми зараз витрачаємо... (*Шум у залі*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. І послухаємо колегу.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. ...на поправки, проголосовані в комітеті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Візьміть ви слово з процедури.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Я запрошую нашого колегу Гончаренка приєднатися до Комітету з питань енергетики та житлово-комунальних послуг, якщо в нього з'явився такий інтерес до цієї галузі.

А ще прошу порахувати, скільки приблизно електроенергії ми витратили (і порівняти це з тими автомобілями, які «Гончаренко центри» вже передали на фронт військовослужбовцям, за це дякуємо, звичайно) за цю годину абсолютно непотрібних обговорень щодо поправок від колеги Гончаренка, який, до речі, добре себе проявляє на теренах Страсбурга.

Олексію, будь ласка, давай по суті, як у Страсбурзі, а не так, як в Україні, коли тебе перемикає на щось незрозуміле.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, але це не з процедури, пане Юрію. Наступного разу будьте більш... (*Шум у залі*).

У вас теж виступ з процедури?

Ірина Володимирівна Геращенко. Будь ласка, з процедури.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! «Європейська солідарність» закликає насамперед президію дотримуватися Регламенту Верховної Ради України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спробуємо.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Ми розглядаємо дуже важливий європейський законопроект. Хочу зазначити, що без голосів «Європейської солідарності» жодна поправка зараз не пройшла б. Тому саме ми сьогодні рятуємо цей законопроект від того, щоб він провалився в залі. І під час розгляду законопроекту не надають репліки з процедури. Це перше.

Друге. Якщо на табло прізвище Козир, має виступати Козир, а не «велюровий козир». Тому дуже просимо вас дотримуватися процедури.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я хотів би на виконання вашої вимоги, Ірино Володимирівно, відразу відреагувати й звернутися до Олексія Олексійовича Гончаренка. Ви мене чуєте, Олексію Олексійовичу? Хочу процитувати вам частину п'яту статті 52 Регламенту: «Якщо промовець... висловлюється не з обговорюваного питання чи виступає не з тих підстав, з яких йому надано слово, головуючий на пленарному засіданні попереджає його про це, а в разі подальшого порушення вимог Регламенту – позбавляє його слова».

Тому, спираючись на частину п'яту статті 52 Регламенту Верховної Ради, я попереджаю вас про систематичні виступи не з питання поправок до проекту закону № 5322 (*Оплески*). Дякую.

Переходимо до наступної поправки 723. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Репліка на слова Камельчука.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Репліка та виступ щодо поправки. Дайте 2 хвилини Гончаренку, будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. У мене репліка на слова Камельчука.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, і відразу виступ щодо поправки 723.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ні. Це не виступ щодо поправки. Це репліка. Шановний колега Камельчук згадав моє прізвище і сказав, що, бачите, я витратив

сьогодні забагато зайвої електроенергії, що примушую народних депутатів працювати.

Є перша пропозиція. Давайте закриємо Верховну Раду. Це ж буде класно, ми збережемо всю електроенергію в державі. Взагалі не треба збиратися, електроенергія буде непотрібна. Це клас!

Друга пропозиція. Я готовий власним коштом оплатити рахунок за електроенергію, витрачену в нашій будівлі за той час, що я вибиваю відпустки для військовослужбовців. Я готовий. Давайте. За 30 тисяч, за 6 тисяч строковикам. Якщо потрібно, щоб хтось заплатив гроші, щоб ви були освітлені, то це зроблю я, знайду їх.

Я впевнений, мене підтримують мільйони українців, які хочуть побачити своїх батьків, своїх чоловіків, своїх дружин, а ви не даєте це зробити і ще розповідаєте тут щось про Страсбург. Та у Страсбурзі ганьба була б вам!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 713. Комітетом вона врахована. Пардон, поправка 723. Олексій Олексійович просить поставити на її підтвердження.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Так, поправка 723. Хотіли обов'язково...

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я все-таки попрошу поправку 723 як дуже важливу...

Дозвольте попросити вашої уваги. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Шановні колеги, у пленарному засіданні Верховної Ради України бере участь Прем'єр-міністр України Денис Анатолійович Шмигаль та члени Кабінету Міністрів України. Прошу привітати (*Оплески*).

Шановні народні депутати України, на початку нашого засідання я згадав про потужну підтримку демократичної міжнародної спільноти, і це аж ніяк не випадково. У пленарному засіданні беруть участь одні з найвідданіших і найнадійніших друзів України: Прем'єр-міністр Канади Джастін Трюдо, віцепрем'єр-міністр та міністр фінансів Канади Христя Фріланд, а також інші представники шановної канадської делегації. Прошу привітати (*Оплески*).

Шановні колеги! Шановний пане Прем'єр-міністре Канади! Перед тим як запросити вас до слова, дозвольте від імені Верховної Ради України подякувати вам за ваше лідерство, послідовність і непохитність. Очолований вами уряд братньої Канади, канадська громадськість, значну частину якої становлять українці, з першого дня повномасштабного вторгнення російської федерації рішуче стали по наш бік боротьби за свободу і незалежність. Ви простягнули українцям і українкам руку братньої підтримки, і ми ніколи цього не забудемо.

Дякуємо за зброю. Дякуємо за кожного з прийнятих Канадою українських громадян. Дякуємо за політичну, фінансову і гуманітарну допомогу. Дякуємо за санкції проти агресора. Дякуємо за віру в нашу спільну перемогу.

Шановні народні депутати України, шановні гості Верховної Ради України! До слова запрошується Прем'єр-міністр Канади Джастін Трюдо (*Оплески*).

ДЖАСТІН ТРЮДО, *Прем'єр-міністр Канади*. Вітаю, мої дорогі друзі! Мені надзвичайно приємно повернутися до вас знову, бачити всіх вас і відчувати вітання навзаєм. Для мене велика честь бути прийнятим сьогодні тут, у залі Верховної Ради України, і звернутися до вас.

У Канаді дві офіційні мови, тому я говоритиму англійською і французькою мовами. Прошу вас використовувати навушники для перекладу.

Стоячи зараз тут, у центрі української демократії, я насамперед думаю про український народ, який ви представляєте і якому служите. Думаю про мужніх солдатів на передовій, про юних волонтерів, які продають домашню випічку, щоб зібрати гроші на безпілотники, про фермерів, які продовжують обробляти землю, щоб зростити хліб для всього світу тоді, коли сусідня держава загрожує їм обстрілами. Я висловлюю нашу вдячність лікарям і медсестрам, які продовжують лікувати пацієнтів, навіть коли їхні лікарні бомблять. Усі вони вірять в один простий ідеал – українці мають бути вільними у виборі свого майбутнього (*Оплески*).

Я часто наголошую, що демократія не з'являється випадково і не триватиме без зусиль. Переконалий, українці знають це краще, ніж будь-хто інший. У вашому випадку зусилля – це неймовірна мужність і жертвовність, починаючи з того дня, коли ви проголосили свою незалежність понад 30 років тому. Я пишаюся тим, що Канада була однією з перших західних країн, яка 2 грудня 1991 року визнала незалежність України (*Оплески*).

Мужність і жертвовність 10 років тому, під час Євромайдану та Революції Гідності, після того, як тодішній Президент відмовився підписати угоду з Європейським Союзом, яка була схвалена переважною більшістю тут, у залі парламенту, так само мужність і жертвовність сьогодні, з якою ви зустріли жорстоке вторгнення путіна, розпочате понад рік тому, і стали до боротьби.

Невиправдане та необґрунтоване вторгнення росії в Україну є не тільки незаконним, але й одіозним. Мені не потрібно називати вам кримінальні дії, скоєні російськими загарбниками, ви їх дуже добре знаєте.

Вторгнувшись в Україну, росія спалює головні принципи міжнародного порядку, основані на правилах Уставу ООН. Мир, стабільність та процвітання, які панували у світі протягом 75 років, закінчилися через жорстокий і вандалський вибір путіна.

Друзі мої, зараз ви боретеся не лише за своє виживання, ви боретеся за виживання свободи, демократії, права на самовизначення. Ви також боретеся за те, щоб кордони мали значення, навіть якщо сусід з іншого боку кордону має інше бачення стосовно ваших кордонів і має більшу армію. І світ не може

переоцінити серйозність цього моменту, екзистенціальну важливість вашої боротьби.

Борючись за Україну, ви боретеся за свої домівки, свою культуру, свою мову, свою ідентичність, але водночас ви боретеся за майбутнє всіх нас. Відважний народ України нагадав світові, що демократія є надзвичайно важливою, щоб померти за неї, робить нас достатньо сильними, щоб перемогти.

У майбутньому, через 30, 50, 80 років, наступні покоління дітей дізнаються з підручників історії про вашу перемогу, про велич ваших звитяг. Ваших героїв шануватимуть так само, як ми шануємо наших дідів і прадідів, які брали участь у Нормандській операції, рятуючи Європу від фашизму. Але найголовніше, ви визначаєте майбутнє ХХІ століття (*Оплески*). Саме тому Канада продовжуватиме стояти пліч-о-пліч з вами так довго і так міцно, наскільки це буде потрібно.

Володимир путін припустився серйозних прорахунків у своєму неспровокованому і невинуватому вторгненні, недооцінив неймовірну хоробрість українського народу. Він також недооцінив рішучість і єдність союзників та демократичних партнерів перед авторитарністю та жорстокістю.

Три тижні тому я брав участь у саміті Великої сімки, і можу вам сказати, що присутність Президента Зеленського як на цьому, так і на інших самітах має неймовірний вплив на суспільство. Тому й підтримка ваших друзів зараз як ніколи сильна.

У рамках програми UNIFIER Канада підготувала 36 тисяч українських військових. Як я вже сьогодні повідомив, цю програму ми продовжимо до 2026 року. З початку бруталного вторгнення путіна Канада надала Україні понад 8 мільярдів доларів, з яких понад 1 мільярд на військову допомогу (*Оплески*). Кілька місяців тому ми запропонували майже 2,5 мільярда доларів позики уряду України на цей рік для відновлення і реконструкції України. А сьогодні я оголосив, що ми виділимо 500 мільйонів доларів нового фінансування на військову допомогу (*Оплески*).

Крім того, Канада стане частиною міжнародного об'єднання, яке буде готувати українських військових пілотів для того, щоб вони могли захищати Україну також і в повітрі (*Оплески*). Ми тут, щоб підтримати вас зараз, і ми будемо тут, щоб підтримати вас у майбутньому (*Оплески*).

Усі ми хочемо, щоб Україна перемогла і ця війна якнайшвидше закінчилася. Ми всі хочемо миру, але на українських умовах. Росія повинна негайно, повністю і беззастережно вивести всі свої збройні сили з території України! (*Оплески*). Канада підтримує ініціативу України щодо досягнення справедливого і сталого миру, заснованого на суверенітеті і територіальній цілісності України.

Минулого тижня я прочитав історію одного з українських солдатів з позивним «Кадет». Він пішов в армію наступного дня після того, як йому виповнилося 18 років, і то був четвертий день вторгнення росії в Україну. Коли має вільну хвилинку, він грає у відеоігри на телефоні і сподівається, що його дівчина скоро повернеться з Німеччини. Незважаючи на свій вік, «Кадет» – герой, який бореться за свою країну. Моєму старшому сину 15 років, і хоча він уже

вищий за мене, я не можу уявити, що через кілька років він теж зможе стати до бою.

Те, що зараз переживають діти та сім'ї по всій Україні, важко навіть уявити, але це все є частиною наших реалій: те, що ви робите, чому ви це робите і як ви це робите. Щоразу, коли я чую від Володимира Зеленського, що відбувається, коли я чую від Христі про її сім'ю чи коли в розмові з канадцями я чую їхнє хвилювання за своїх українських родичів, – все це стає реаліями.

Канада продовжуватиме надавати притулок українцям, ви можете розраховувати на це. З початку минулого року Канада прийняла чверть мільйона українців. Як я вже сказав, ці люди не хотіли їхати з України, бо вони люблять свою країну, сподіваються повернутися до неї якнайшвидше, але поки вони в нас, ми, канадці, допомагаємо їм: надаємо робочі місця, житло, мовні курси – усе, чого вони потребують, щоб пройти це тяжке випробування.

Кілька місяців тому я відвідав школу святого Димитрія в Торонто, де зараз навчається понад 100 українських дітей. Учні та вчителі зібрали для них підручники, одяг, гігієнічні набори, їжу, щоб вони забезпечили цим не лише себе, а й передали своїм новим українським друзям та сусідам. Подібні речі відбуваються в школах, громадських центрах, церквах та бібліотеках по всій країні. Наприклад, у місті Саскачевані люди, які приїхали за програмою «Канадсько-український дозвіл на екстрені поїздки», платитимуть за навчання в університеті стільки ж, скільки й місцеві діти. Це означає, що такі студенти, як Вікторія, чії батьки – стоматологи, зможе здійснити свою мрію і дозволити собі вивчати стоматологію в Саскачеванському університеті.

Не є новиною особливий зв'язок між нашими країнами. Канадці та українці мають тісні зв'язки протягом тривалого часу. У 1891 році Іван Пилипів та Василь Єленьяк були першими українськими іммігрантами, які прибули до Канади і, як багато інших після них, оселилися на канадських землях. Протягом багатьох років українські канадці обробляли землю, будували церкви, що вирізняються своїми красивими куполами.

Багато в чому ландшафти Канади дуже схожі на ландшафти України з полями золотистої пшениці під блакитним небом, як кольори вашого прапора.

Канадці українського походження значною мірою сформували та збагатили Канаду як митці, спортсмени, фермери, науковці чи парламентарії, як моя подруга та віце-прем'єр-міністр Канади Христя Фріланд (*Оплески*). Українці допомагали нам будувати нашу країну протягом останніх поколінь. Тож цілком очевидно, що канадці на віддяку навзаєм допомагатимуть у відбудові вашої країни для майбутніх поколінь.

Коли я побачив пам'ятну банкноту, випущену на початку цього року Центральним банком України, на якій серед інших зображений і канадський прапор, я був глибоко зворушений. Дякую вам. Але, звичайно, ми це робимо не заради подяки, а тому, що це правильно.

Як ви знаєте, Канада стала першою країною у складі Великої сімки, яка прийняла закон, норми якого дозволяють нам накладати арешт

і конфіскувати заморожені російські активи. Я не можу уявити собі кращого способу заплатити за відновлення України, ніж заарештовані активи путінських еліт та їхніх поплічників (*Оплески*).

Більше того, минулої весни в аеропорту Пірсон у Торонто приземлився вантажний літак Ан-124, що належить росії, який одразу був арештований. Сьогодні я оголосив, що цей величезний авіаборт ми заарештували, щоб гарантувати Україні, що він ніколи не зможе бути використаний у російській війні (*Оплески*). Це саме той момент, коли безмірні наслідки для України так само можуть стати безмірними наслідками для всього світу.

Путін і пандемія показали демократіям ризики економічної залежності від диктатур. Держави-антагоністи використовують нашу економічну взаємозалежність для власної геополітичної переваги. Демократичний світ більше не повинен залежати від милості будь-якої країни, яка може просто перекрити крани, щоб завдати шкоди нашим громадянам. Саме тому разом з нашими партнерами і союзниками ми працюємо над формуванням нового консенсусу.

Інвестування в постачання енергоресурсів через перевірених, надійних партнерів – це не лише захист нашої енергетичної безпеки та економіки. Ідеться про побудову світу, в якому недемократичні, жорстокі режими не зможуть отримувати вигоду від енергетичних криз та криз у ланцюгах постачання, які вони створюють своїми власними злочинами, про зміцнення країн, які поважають торгівлю і порядок, засновані на правилах.

Путін діяв з неймовірною жорстокістю, використовуючи як зброю енергетичні і продовольчі ресурси, що спричинило труднощі в усьому світі. Продовольча нестабільність найгостріше відчувається найбільш уразливими верствами населення, особливо на Глобальному Півдні. Світовий голод, який зменшувався протягом останнього десятиріччя, знову почав зростати через війну володимира путіна. До війни Україна постачала на світовий ринок близько 45 мільйонів тонн зерна на рік. Сьогодні росія лімітує експорт українського зерна. Атаки на ваші електромережі ставлять під загрозу елеватори, де зберігається зерно пшениці та кукурудзи. Це недопустиме варварство.

Звертаючись до тих, хто думає, що все робить правильно, до тих, хто вважає, що єдиний спосіб перемогти – це завоювати інших, до тих, хто вважає геополітику грою з нульовою ставкою, маємо сказати: «Досить!» (*Оплески*). Світ зробив свій вибір: демократія, де панує верховенство права, де розвиток є спільним для всіх країн, де різноманітність відзначається як сила, де середній клас отримує всі належні можливості для свого розвитку, а громадяни можуть обирати власну долю, на противагу автократії, де панує влада правителя, де зневажаються права людини, де тирані користуються безконтрольною владою, а авторитарні режими дбають не про інших, а лише про себе. Вибір очевидний.

Наш колективний успіх переплітається з успіхом інших. Міжнародне право та основоположні принципи спрямовані на побудову більш справедливого для

всіх світу, в якому є рамки, що захищають нас від хаосу. Стабільність, порядок, заснований на правилах, дозволяють всім нам процвітати.

Для країн з економікою, що розвивається, зокрема Африки, Азії, які довго і наполегливо боролися за свою незалежність і суверенітет проти колоніалізму, ваша боротьба, наша боротьба є тепер і їхньою боротьбою. З таким посланням Канада звертається до наших друзів і союзників по всьому світу, тому що має найпотужніші зв'язки з іншими країнами світу. І хто б не був: чи це сім членів Великої сімки, чи 21 член АРЕС, чи 24 члени Великої двадцятки, чи це 31 член НАТО, чи 35 членів організації американських держав, чи 56 членів Співдружності націй, чи 88 членів міжнародної організації Франкофонії – ми ніколи не припинимо захищати інтереси України та наші спільні цінності, тому що канадці розуміють, що поставлено на карту (*Оплески*).

Друзі мої, я не перестаю дивуватися вашій мужності та стійкості. Ви не зважали на погрози путіна ще до вторгнення. Ви згуртували підтримку усього світу. Ви не здаєтеся і ми не здамося!

Минулого року перед виступом Президента Зеленського в канадському парламенті я сказав, що демократіям в усьому світі пощастило, що він є їхнім захисником. Я й зараз підтверджую ці слова. І сьогодні я можу сказати тут особисто віч-на-віч те саме про всіх вас: дякую вам за те, що ви є лідерами в захисті демократії (*Оплески*). Ваша робота як парламентаріїв є надзвичайно важливою, бо демократія потребує сильних інституцій, таких як Верховна Рада, повірте мені. Очолюючи уряд Канади, в нашій системі я маю неймовірний привілей – бути членом парламенту, одним із 337 інших. Тому я знаю, наскільки важливою є робота, яку ви виконуєте день у день, щоб служити людям, боротися за них тут, в Україні (*Оплески*).

Демократія – це той спосіб життя, який ми обрали. Як я вже сказав, це сталося не випадково і не триватиме без зусиль. Але давайте будемо відвертими: жоден диктатор не забере у нас цей вибір. Громадяни повинні бути вільними у виборі своїх лідерів і свого майбутнього. Люди всього світу мають вільно, без будь-яких погроз висловлювати свою думку. Уряди мають бути прозорими та відповідальними, ставитися до людей з повагою та гідністю, яких вони заслуговують, і це те, що ви захищаєте щодня на фронті.

Сьогодні, знову відвідавши вашу країну під час цієї жахливої війни, на власні очі я бачу горе і спустошення. Але єдине, що я також бачу, – це надзвичайна мужність і надія. Тут, за моєю спиною і над цією будівлею – Домом українського народу, все ще майорить ваш синьо-жовтий прапор. Україна стоїть і буде стояти!

За словами великого українського поета Тараса Шевченка, Україна завжди буде «сім'єю вольною», тому що ані бомби, ані кулі, ані агресори ніколи не заберуть у вас прагнення до свободи і гордості за свою культуру, свою мову, свою історію і своє майбутнє як українців (*Гучні оплески*).

Дякую вам.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги народні депутати, давайте ще раз подякуємо вельмишановному Прем'єр-міністру Канади та канадській делегації за участь у пленарному засіданні Верховної Ради України та потужну підтримку України. Слава Україні! (*Оплески*).

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексію Олексійовичу, ви не хочете продовжити виступ щодо наступної поправки? Скільки вам хвилин дати? Може, 3 хвилини чи скільки?

Шановні колеги, повертайтеся, будь ласка, на свої місця. Група дружби з Канадою розрослася.

Шановні народні депутати, повертайтеся, будь ласка, на свої робочі місця. Демократія сама себе не відбудує, як нам щойно повідомили.

Олексію Олексійовичу, 3 хвилини, поки йде процес, будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую, шановний головуючий. *Thank you very much Prime Minister of Canada. Merci beaucoup!* (*Оплески*).

Дійсно, пан Трюдо демонструє нам усім приклад, як треба підтримувати Україну, як треба підтримувати українське військо. Сподіваюся, що ми зараз разом, відчувши це, надихнемося виступом пана Трюдо, наших канадійських друзів і нарешті почнемо звертати увагу на військовослужбовців.

Я бачу, що в нас уже, можливо, з'являється компроміс, який ми шукаємо і найближчим часом, сподіваюся, знайдемо, щоб вирішити хоча б якесь питання стосовно військовослужбовців і далі рухатися щодо цього важливого законопроекту. Це хороша новина. Зараз ми з головою Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів пані Третьяковою Галиною відпрацьовуємо текст, який дасть нам змогу вийти безпосередньо на компроміс і на голосування щодо підтримки військовослужбовців, а саме мова йде про відпустки.

Друзі, хочу сказати, що це не єдина проблема військовослужбовців. Необхідно повернути 30 тисяч людям, які пішли боронити країну не за гроші, але ж це питання поваги. Коли через рік ці виплати забирають, це категорично неправильно.

Окремі питання щодо логістів, ППО, медиків, щодо надання статусу учасників бойових дій нацгвардійцям, які охороняють об'єкти критичної інфраструктури, органи державної влади, виконують завдання із забезпечення національної безпеки. Це важливі питання, які ми маємо вирішувати. Сподіваюся, якщо ми зараз вийдемо на компроміс і проголосуємо за питання відпусток, то тоді зможемо разом, дійсно, рухатися вперед, вирішувати питання стосовно військовослужбовців, щоб повернути доплати строковикам, курсантам, інструкторам, обмежено придатним – усім людям, які сьогодні цього дуже потребують.

Окремо звертаю увагу на питання демобілізації. Ми проголосували за проект закону [№ 8009](#), що дає змогу демобілізуватися з лав ЗСУ тим, чий рідні

та близькі загинули чи зникли безвісти під час війни. Цей закон з 8 травня лежить у Президента. Я дуже прошу, щоб правляча партія теж попросила Президента якнайшвидше підписати його. Це дуже важливо для багатьох...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олексію Олексійовичу. Я так розумію, що ви далі щодо поправок займаєте конструктивну позицію? *(Шум у залі)*.

Надати вам слово? А він вас називав? Арахамії надати слово? Ні?

Увімкніть мікрофон Гончаренка ще на хвилину, будь ласка, і запросіть депутатів до залу.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Шановні друзі, ми прямо зараз виходимо безпосередньо на компроміс щодо того, що разом з пані Галиною Третяковою реєструємо законопроект про щорічну відпустку для військовослужбовців тривалістю 30 днів, а також додаткову 10-денну відпустку за сімейними обставинами, не враховуючи дороги в один і в другий бік. Дуже важливе рішення. Мені хотілося б, щоб голова фракції монобільшості Давид Арахамія зараз публічно сказав, що відразу після прийняття рішення щодо законопроекту, який розглядається зараз, ми розпочнемо розгляд законопроекту про відпустки і проголосуємо його в цілому, тому що це дуже короткий і простий законопроект.

Якщо зараз пан Давид Архамія це скаже, то сподіваюся, що це вже перемога, ми робимо перший крок назустріч військовослужбовцям. Тоді я припиняю ставити на підтвердження поправки, але прошу далі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексію Олексійовичу, у мене єдина процедурна пропозиція: щоб був час на засідання комітету і на весь процес, обговорити зараз проект постанови про екологію, а після нього відразу розглянути цей новий законопроект, якого ще не існує. Його треба зареєструвати, провести засідання комітету. На все це потрібно 15-20 хвилин. Ми можемо так рухатися?

Олексію Олексійовичу, ми можемо це робити не відразу, а розглянути проект постанови про екологію, а після нього – законопроект про відпустки? Бо потрібен час на засідання комітету Галини Миколаївни і таке інше *(Шум у залі)*.

Давиде Георгійовичу, будь ласка, підтвердіть це.

АРАХАМІЯ Д.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Я підтверджую нашу домовленість. Зараз процес реєстрації вже пройдено, скликається засідання комітету і після нього будемо голосувати за прийняття цього законопроекту в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Супер. Тоді я запрошую депутатів до залу, будемо переходити до голосування. У нас більше немає виступів. Уже всі виступили, хто хотів, так? Добре.

Колеги, прошу зайняти свої місця. Зараз будемо голосувати за законопроект № 5322.

Хочу також повідомити, оскільки всі запитують, як ми працюватимемо далі, що зараз ми почнемо розгляд проекту постанови про екологію, під час якого я запрошу представників фракцій і груп на коротку нараду для обговорення подальших кроків.

Запросить депутатів до залу. Колеги, займіть свої місця, будь ласка.

Можемо переходити до голосування?

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання зловживанням на оптових енергетичних ринках» ([№ 5322](#)) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 257.

Рішення прийнято.

Закон ухвалено.

Прошу показати по фракціях і групах.

Дякую, Андрію Михайловичу, повертайтеся до залу.

Шановні колеги, зараз ми розпочнемо розгляд проекту постанови, і тоді я запрошу представників фракцій і груп на нараду.

Шановні колеги, знову наголошую на необхідності дотримуватися правил тиші щодо засідання. Вже пішли сторіс. Попередьте, будь ласка, своїх помічників, які ведуть інстаграми, що правило щодо тиші поширюється на телефон незалежно від того, в чийх він руках: депутата чи помічника. Тому прохання також зважати на це.

Шановні колеги, переходимо до розгляду наступного питання – проекту Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, парламентів та урядів її держав-членів, міжнародних організацій та їх парламентських асамблей у зв'язку з черговим актом тероризму російської федерації – підривом Каховської гідроелектростанції імені П.С. Непорожнього» ([№ 9375](#)).

Шановні колеги, пропоную включити це питання до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 261.

Рішення прийнято.

Є пропозиція розглянути проект постанови № 9375 за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 229.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, хто від авторів? Можливо, Олег Бондаренко чи хтось від комітету? Є хтось? Тому що Руслан Олексійович не може зараз виступити.

Отже, Олег Бондаренко від авторів, потім – виступ від міжнародного комітету, після цього запишемося на виступи.

Будь ласка, Олегу, 3 хвилини.

Прошу керівників фракцій і груп підійти до мене.

БОНДАРЕНКО О.В. Шановні колеги, в ніч на 6 червня російські окупаційні війська зробили черговий акт геноциду, екоциду, завдали шкоди довкіллю нашої країни. Це наймасштабніший на сьогодні терористичний акт – керований підрив Каховської гідроелектростанції, розташованої поблизу міста Нова Каховка на тимчасово окупованій території Херсонської області. Це спричинило техногенну катастрофу: зруйновано верхню частину греблі, яка була останньою сходиною Дніпровського каскаду гідроелектростанцій і утримувала водосховище об'ємом 18,2 кубічних кілометра, внаслідок чого розпочався неконтрольований витік води. Тисячі людей зараз позбавлені житла, потребують евакуації, завдано непоправної шкоди довкіллю, втрачено природні ресурси.

Мінування Каховської гідроелектростанції було здійснено російськими окупантами одразу після її захоплення в перші тижні повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну. Відтак підрив Каховської гідроелектростанції став черговим, заздалегідь спланованим актом державного тероризму, що створив смертельну небезпеку для людей і всього живого по обидва береги річки Дніпро нижче Каховського водосховища, а також беззаперечним і безпрецедентним актом екоциду, вплив якого виходить далеко за межі України і зачіпає екосистему всього Чорноморського регіону, всієї Європи, всього світу.

Цей злочин російської федерації є не лише актом тероризму, екоциду, а й воєнним злочином відповідно до Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни 1949 року, Додаткового протоколу до неї 1977 року та порушенням Конвенції ООН про заборону військового або будь-якого ворожого використання засобів впливу на природне середовище 1977 року.

Через критично низький рівень води у Каховському водосховищі вже мають проблеми з постачанням питної води сотні тисяч українців, включно з 600 тисячами жителів міста Кривий Ріг, а також мешканцями інших населених пунктів, зокрема на нашому Кримському півострові.

Значної шкоди зазнали річкові та морські екосистеми. Вкрай негативного впливу зазнає екосистема України загалом, її об'єкти природно-заповідного фонду, угіддя, що мають міжнародне значення, як середовище існування водоплавних птахів, що охороняються відповідно до Рамсарської конвенції 1971 року. Змивання з поверхні ґрунту агрохімікатів, біологічних відходів, нафтопродуктів та потрапляння їх у море збільшить масштаб наслідків екологічної катастрофи, що може призвести до спалахів масових інфекційних захворювань та погіршення умов життя загалом.

Шановні колеги, Верховна Рада від імені українського народу закликає уряди, парламенти іноземних країн, Організацію Об'єднаних Націй рішуче

засудити дії держави – спонсора тероризму і визнати їх екоцидом, геноцидом українського народу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від комітету Арсеній Пушкаренко. Будь ласка.

ПУШКАРЕНКО А.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую, Олександр Сергійовичу. Шановні колеги, Комітет з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва на своєму засіданні ґрунтовно розглянув проект Постанови Верховної Ради України «Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, парламентів та урядів її держав-членів, міжнародних організацій та їх парламентських асамблей у зв'язку з черговим актом тероризму російської федерації – підривом Каховської гідроелектростанції імені П.С. Непорожнього» (№ 9375).

За результатами розгляду зазначеного проекту ухвалено рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти його в цілому з техніко-юридичними правками та пропозиціями комітету. Повідомляю, що вчора понад годину в комітеті була дискусія щодо тих чи інших формулювань, доповнень за участі як членів комітету – представників різних фракцій і груп, так і інших народних депутатів з інших комітетів.

Метою проекту постанови є ухвалення відповідного звернення у зв'язку з вчиненням у ніч на 6 червня 2023 року збройними силами російської федерації наймасштабнішого терористичного акту – керованого підриву Каховської гідроелектростанції імені П.С. Непорожнього, розташованої поблизу міста Нова Каховка на тимчасово окупованій території Херсонської області.

Хочу сказати, що і Президент, і члени уряду, і ми як народні депутати неодноразово наголошували на всіх можливих майданчиках, що такий акт, такий терористичний злочин можливий, і, на жаль, росія його здійснила. Це спричинило техногенну катастрофу, зруйнувало верхню частину греблі, яка була останньою сходинкою Дніпровського каскаду гідроелектростанції і утримувала водосховище об'ємом понад 18 кубічних кілометрів, внаслідок чого розпочався неконтрольований витік води. Тисячі людей позбавлені житла та потребують евакуації, завдано незворотної шкоди навколишньому природному середовищу, втрачено природні ресурси, і ми ще не знаємо до кінця масштабів.

Шановні колеги, прошу підтримати рішення комітету та прийняти запропонований проект постанови Верховної Ради України з урахуванням техніко-юридичних правок та пропозицій комітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу записатися на виступи від фракцій і груп в обговоренні: два – за, два – проти.

Цимбалюк Михайло Михайлович. Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). «Батьківщина». Шановний головуючий! Шановна президіє! Шановні народні депутати! Це дуже важлива заява Верховної Ради України як законодавчого органу держави зі зверненням до всієї світової спільноти. Це справді терористичний акт, росія демонструє, що вона є державою-терористом номер один у світі. Це акт екоциду, тому що реальні наслідки цієї трагедії стануть зрозумілі, на жаль, тільки в майбутньому. Це однозначно доказано і буде доказано, що такий акт вчинила росія і саме через міжнародну байдужість. Ми пам'ятаємо як росіяни скоїли терористичний акт в Оленівці. Тоді ми теж вимагали реакції міжнародної спільноти. І чим завершилося – не допустили на місце злочину жодну міжнародну структуру, і світ проковтнув. Це наступний акт перевірки міжнародної реакції. І ми вимагаємо від міжнародних структур різко діяти в цій ситуації шляхом жорсткості, накладення санкцій, того, що ще не зроблено, бо наступний крок може бути ще жорсткішим.

Ми, парламентарії, вимагаємо негайної дії. Фракція «Батьківщина» голосуватиме за цю заяву. Вважаємо, що це правильний крок нашого парламенту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Перебийніс, «Слуга народу». Будь ласка.

ПЕРЕБИЙНІС М.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (одномандатний виборчий округ № 212, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Юлії Овчинниковій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Овчинникова Юлія. Будь ласка.

ОВЧИННИКОВА Ю.Ю. Дорогі колеги, те, що сталося зараз, є однією із найбільших антропогенних катастроф ХХІ століття. Я хочу звернути увагу всіх міжнародних природоохоронних організацій, всіх міжнародних організацій, кожного громадянина світу, кожного громадянина України. Ми маємо відреагувати, ми маємо реагувати і кожну хвилину допомагати. Масштаби колосальні! Щодня, щомісяця, щороку кожен із нас відчуватиме на кліматичних змінах, на змінах, що відбуватимуться в системі охорони здоров'я і в екологічному стані екосистем світу.

Я звертаю увагу на те, що зараз 30 відсотків природно-заповідної території в Херсонській області знаходиться на стадії знищення. Знищується і зникає біорізноманіття європейського рівня, на стадії зникнення природні оселища.

Колеги, ми ратифікували, інтегрували Бернську, Рамсарську конвенції. Зараз дев'ять смарагдових територій зникають, п'ять рамсарських угідь світового значення зникають, щохвилини зникає життя. І це наша відповідальність, це відповідальність всього світу.

Мені, знаєте, дуже хотілося б, щоб кожен із нас більше переймався проблемами довкілля. Бо, коли щось трапляється, тоді ми починаємо про це говорити. Є спеціальні інститути світового масштабу, вони прогнозують зміни, і ми маємо дослуховуватися до науковців і, найголовніше, звертати увагу на кліматичні зміни.

Колеги, дуже близька мені людина свого часу сказала: головне, щоб були ми. Саме ми рятуємо сьогодні, щодня кожен живу істоту, кожен тварину, кожне життя. Ми об'єднуємося, але потребуємо ще більшої підтримки, друзів поруч. Я ще раз кажу: світе, прокинься, ми потребуємо тебе поруч, рятуй...

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Нестор Іванович Шуфрич, потім – Артур Володимирович Герасимов і голосуємо. Прошу потихеньку запрошувати депутатів до залу.

Будь ласка, Несторе Івановичу.

ШУФРИЧ Н.І., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую, шановний пане Голово. Шановні колеги, те, що відбулося в Новій Каховці... Я як стрілок із лука хочу сказати, що одним із перших об'єктів, який затопило, була саме славнозвісна база «Динамо» в Новій Каховці, потім будинок культури, потім тисячі й тисячі людей, які постраждали від цього екоциду.

Сьогодні я хочу закликати всіх об'єднатися заради допомоги тим, хто зараз страждає. Дякую рятувальникам і всім, хто доєднався до операції з надання допомоги і спасіння постраждалих. Бачу, як наші рятувальники, військові і всі, хто долучився до цієї рятувальної операції, сьогодні віддають самих себе заради захисту і збереження життя наших громадян. Цей екоцид не може бути залишений без відповіді.

А зараз Верховна Рада має об'єднатися, допомогти усіма нашими можливостями, а Кабінет Міністрів в разі необхідності має збільшити фінансування з резервного фонду бюджету, щоб вчасно прийти на допомогу. Переконалий, ми це подолаємо, а ті, хто це створив, за це відповідатимуть.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Герасимов Артур Володимирович. Будь ласка.

Шановні колеги, перед тим, як Артур Володимирович почне свій виступ, прошу народних депутатів зайняти свої місця, бо після цього перейдемо до голосування за цей важливий проект постанови.

Я так розумію, виступатиме Ірина Володимирівна Геращенко. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні українці, ми і світ ще не розуміємо масштабів цього варварського злочину, масштабів жертв і руйнувань, які рашисти принесли, підірвавши Каховську ГЕС. Очевидно, що це наш обов'язок прийняти сьогодні звернення до всіх країн світу із закликом визнати цей злочин екоцидом. Очевидно, що ми маємо апелювати до Міжнародного кримінального суду щодо створення міжнародного трибуналу, щоб путіну і його банді було видано другий ордер за порушення законів війни, за воєнні злочини, які є частиною геноциду і етноциду. Масштабів такого етноциду не знала жодна країна світу. І ми хочемо подякувати комітету закордонних справ, який прийняв поправку, запропоновану Петром Порошенком і нашою командою, щодо необхідності акцентувати увагу на найбільшому злочині – рашисти сьогодні блокують евакуацію мирного населення на лівому березі.

Учора наша команда повернулася з Херсона, було завезено понад 100 тонн продовольства і необхідних речей. Ми вражені людяністю українців, які сьогодні під градами, артилерією рятують життя людей, тварин, всього живого. Очевидно, що на цьому фоні дуже явно видно деградацію міжнародних інституцій, таких як Міжнародний комітет Червоного Хреста, ООН, ОБСЄ, які не спромоглися організувати ці евакуаційні коридори.

Тому заклик нашої команди – визнати цей злочин екоцидом, притягнути путіна і його банду до відповідальності за геноцид і екоцид українського народу і України. І, звичайно, відповідальність за це мають нести всі росіяни, ніяких «хороших русских» не існує, вони всі мають відповідати за своє зло.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ще просить слова група «Довіра».

Оксана Савчук. Будь ласка.

Фракція «Слуга народу» вже виступала (*Шум у залі*). Добре, після цього.

САВЧУК О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 83, Івано-Франківська область, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Свобода»). Ми ніколи у своєму житті не могли повірити, що вибухівка, яка була закладена в Каховській ГЕС, таки спрацює. Ми думали, що рука не підніметься взірвати і знищити не тільки екосистему, а й життя, долі людей, домівки, дитячі спогади, знищити, зрештою, всі правила європейського світу.

Чому сьогодні так важливо, щоб ми змогли покарати зло? Тому що непокаране зло знову повториться. Тому що, якщо не буде Гааги і не понесуть відповідальність усі винні, будуть і ядерні катастрофи, й інші речі, тому що всі, хто не покараний, продовжують чинити свої злочини. Доки світ цього не зрозуміє,

ми не зможемо спокійно жити, ми повинні продовжувати доводити всім, що зло повинно бути покаране.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, перед тим, як голосувати, з процедури просить слова Мезенцева Марія Сергіївна, і після цього голосуємо. Запросіть колег до залу.

МЕЗЕНЦЕВА М.С., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (одномандатний виборчий округ № 168, Харківська область, політична партія «Слуга народу»).* Дякую, пане Голово. Шановні колеги, я хочу звернутися до тих народних депутатів України, які не можуть стримувати себе, свої руки і пальці. Якщо ви не можете виконувати прямі вказівки Голови Верховної Ради України – не інформувати ворогів про перебіг засідання Верховної Ради... Ви своїми «постіками» ставите під загрозу не тільки себе і колег, а й весь Апарат, всіх, хто працює для нас і для того, щоб ці засідання відбувалися.

Дорогі писаки, перестаньте писати! Візьміть себе в руки! Якщо не можете, попросіть сусідів – Дунду чи Мулика, щоб вони вас стримували. Перестаньте це робити! (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маріє Сергіївно, це не тільки моя пряма вимога. Я хочу нагадати, ми розпочали нашу сесію з прийняття відповідної постанови, якою передбачили таку заборону. Це воля всього парламенту, якої дехто не вважає за необхідне дотримуватися.

Шановні колеги, ми обговорили це питання. Переходимо до прийняття рішення. Прошу приготуватися до прийняття рішення.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, парламентів та урядів її держав-членів, міжнародних організацій та їх парламентських асамблей у зв'язку з черговим актом тероризму російської федерації – підривом Каховської гідроелектростанції імені П.С. Непорожнього» ([№ 9375](#)) в цілому з урахуванням пропозицій комітету та необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів проголосувати.

«За» – 265.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Шановні колеги, Давид Георгійович Арахамія – з процедури.

Будь ласка, Давиде Георгійовичу.

АРАХАМІЯ Д.Г. Колеги, у порядку денному на сьогодні є євроінтеграційні законопроекти, які ми домовилися на засіданні Погоджувальної ради голосувати без обговорення. Я пропоную, поки ми чекаємо фінального комітетського рішення щодо законопроекту Гончаренка, Третякової, зараз швидко розглянути весь порядок денний, а потім, як сказав пан прем'єр-міністр Канади, будемо працювати на добробут нашої країни.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Давиде Георгійовичу, чи я правильно зрозумів: перейти до розгляду тих питань, які на засіданні Погоджувальної ради ми домовилися розглядати без обговорення, включаючи і євроінтеграційні законопроекти? Я правильно сформулював? (*Шум у залі*). Що, ні? Ваш Артур Володимирович кричить «так».

Артуре Володимировичу, так? Дякую.

Отже, ставлю на голосування пропозицію перейти до розгляду євроінтеграційних законопроектів та тих, які ми домовилися розглядати без обговорення. Прошу голосувати.

«За» – 261.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, я повідомляю, що зараз ми переходимо до розгляду проекту Закону «Про внесення зміни до розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про освіту» щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» ([№ 9332](#)) без обговорення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття законопроекту № 9332 за основу. Прошу голосувати.

«За» – 259.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення зміни до розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про освіту» щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» (№ 9332) в цілому з урахуванням пропозицій комітету та необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 262.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо верифікації відомостей про пацієнтів» ([№ 9272](#)) ми теж домовилися розглядати без обговорення.

Ставлю на голосування пропозицію про включення законопроекту № 9272 до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 254.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо верифікації відомостей про пацієнтів» (№ 9272) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу голосувати.

«За» – 249.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про скорочення наполовину строків подачі пропозицій і поправок для підготовки до другого читання законопроекту № 9272. Прошу голосувати.

«За» – 214.

Рішення не прийнято.

Строки не скорочуємо.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо вдосконалення системи управління об'єктами інженерної інфраструктури меліоративних систем державної власності» ([№ 7577](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо вдосконалення системи управління об'єктами інженерної інфраструктури меліоративних систем державної власності» (№ 7577) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу голосувати.

«За» – 237.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання» ([№ 8223](#)) теж без обговорення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо захисту людини від впливу

іонізуючого випромінювання» (№ 8223) за основу. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 260.

Рішення прийнято.

Ірина Володимирівна Геращенко – з процедури. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Дякую. Я з процедури. Як ми знаємо, відповідно до Закону «Про медіа» роботу Верховної Ради України в запису транслює телеканал «Рада». Я хочу звернути увагу, колеги, на те, що вчора в марафоні були показані кадри евакуації громадян з Херсонщини не українськими рятувальниками, а фсб росії. Це дуже важливе питання, яке я хочу підняти зараз в сесійній залі, щоб всі зрозуміли, на що йдуть державні гроші, і звернути увагу шановного Голови Верховної Ради України на те, що в марафоні ми не маємо права толерувати таку непрофесійність.

Насправді телеканал «Рада» має не тільки транслювати засідання парламенту, а й, знаєте, виконувати свої безпосередні функції – інформувати про роботу комітетів, депутатських фракцій, а не транслювати незрозуміло що за державні кошти. Просто ганьба!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, наступний проект Закону «Про внесення змін і доповнень до Кримінального кодексу України щодо усунення суперечностей у караності кримінальних правопорушень» ([№ 8235](#)) теж без обговорення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін і доповнень до Кримінального кодексу України щодо усунення суперечностей у караності кримінальних правопорушень» (№ 8235) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 279.

Рішення прийнято.

Наступний законопроект ми домовилися розглядати також без обговорення. Проект Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо запровадження адміністративної відповідальності у сфері підготовки та допуску водіїв до керування транспортними засобами» ([№ 7354](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту закону № 7354 за основу. Прошу голосувати.

«За» – 266.

Рішення прийнято.

Наступний проект Закону «Про ратифікацію Конвенції держав – членів Організації за демократію та економічний розвиток – ГУАМ про взаємне надання допомоги з консульських питань» ([№ 0200](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття законопроекту № 0200 за основу та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 274.

Рішення прийнято.

Наступний проект Закону «Про ратифікацію Нагойсько-Куала-Лумпурського додаткового протоколу про відповідальність і відшкодування до Картахенського протоколу про біобезпеку» ([№ 0204](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття законопроекту № 0204 за основу та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 273.

Рішення прийнято.

Ідемо далі. Наступний проект Закону «Про оголошення природних територій міста Моршина, природних територій Моршинського родовища мінеральних лікувальних розсолів та природних територій Нинівського родовища мінеральних лікувальних розсолів Львівської області курортом державного значення» ([№ 8319](#)). Ми його також розглядаємо без обговорення.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття законопроекту № 8319 за основу. Прошу голосувати.

«За» – 262.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про оголошення природних територій міста Моршина, природних територій Моршинського родовища мінеральних лікувальних розсолів та природних територій Нинівського родовища мінеральних лікувальних розсолів Львівської

області курортом державного значення» (№ 8319) в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 265.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, далі в нас проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про культуру» щодо впровадження та ведення електронних реєстрів обліку та управління культурною спадщиною та культурними цінностями України» (№ 8024). Ми говорили, що ніхто не буде наполягати на поправках.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про культуру» щодо впровадження та ведення електронних реєстрів обліку та управління культурною спадщиною та культурними цінностями України» (№ 8024) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 271.

Рішення прийнято.

Наступний проект Закону «Про захист прав споживачів» (№ 6134) ми домовилися розглядати також без обговорення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про захист прав споживачів» (№ 6134) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 263.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Наступний законопроект, який ми домовилися розглянути без обговорення... *(Шум у залі)*.

Артуре Володимировичу, який номер ви кажете? Далі Конституційний Суд України *(Шум у залі)*.

Шановні колеги, починаємо розгляд законопроекту щодо Конституційного Суду, правильно я розумію?

Шановні колеги, проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо уточнення положень про конкурсний відбір кандидатур

на посаду судді Конституційного Суду України» ([№ 9322](#)) та альтернативні [№ 9322-1](#), [№ 9322-2](#), [№ 9322-3](#).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 235.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, запрошую до слова голову Комітету з питань правової політики Маслова Дениса Вячеславовича.

Будь ласка, Денисе Вячеславовичу (*Шум у залі*).

Я перепрошую, він є автором першого законопроекту. Якщо можна, я почну з нього, а потім, Ірино Володимирівно, звісно, ми дійдемо і до вас.

Будь ласка, Денисе.

МАСЛОВ Д.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Колеги, я не забиратиму багато вашої уваги. Хочу нагадати, що перша рекомендація Європейської комісії щодо набуття України статусу кандидата на членство в ЄС стосувалося саме добору суддів Конституційного Суду, який маємо виконати у відповідності до рекомендацій Венеціанської комісії. Учора Венеціанська комісія на своєму пленарному засіданні затвердила висновок, а сьогодні він вже опублікований, де зазначається, що всі ключові рекомендації Венеціанської комісії були нами виконані в основному законопроекті № 9322, і вона не бачить перешкод, щойно ми ухвалимо, готова надати своїх представників до складу Дорадчої групи експертів, які здійснюватимуть відбір кандидатів на посаду судді Конституційного Суду. Це важлива наша з вами перемога.

Далі ми маємо прийняти цей законопроект за основу. Там особливо немає що готувати до другого читання, навіть враховуючи висновок Венеціанської комісії. Але і ми, і Венеціанська комісія оперативно разом доопрацюємо цей законопроект до другого читання й ухвалимо його, я думаю, у найближчий час у цілому, і нарешті в Україні буде справжній конкурсний відбір кандидатів на посаду судді Конституційного Суду, за яким максимально враховуватиметься наше бажання бути відкритими і зрозумілими для міжнародних партнерів та суверенітет нашої країни і повага до національних експертів.

Дякую і закликаю всіх обов'язково підтримати наші євроінтеграційні прагнення, наш рух, а відповідно...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Денисе Вячеславовичу.

Автора альтернативного законопроекту Сергія Володимировича Власенка немає, я знаю, він у відрадженні.

Торохтій Богдане Григоровичу, ви будете виступати щодо свого законопроекту? Не будете.

Тоді слово надаю автору ще одного законопроекту Геращенко Ірині Володимирівні. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги, Венеціанська комісія дала розгромні висновки до закону щодо Конституційного Суду України і так званого антиолігархічного закону, коли опозиція тут, у залі, вам криком кричала, що в такому варіанті не прочитає Європейський Союз, тому що суперечить і Конституції, і здоровому глузду і створює абсолютно залежний Конституційний Суд. Наша команда відразу подала законопроект [№ 8302](#), яким пропонувала унормувати закон щодо Конституційного Суду України, щоб формувати його незалежним, але традиційно все, що від Європейської солідарності, не вноситься в сесійний зал.

Чим наш альтернативний законопроект відрізняється від основного? Тим, що він, на відміну від основного, відповідає критеріям Венеціанської комісії.

По-перше, ми пропонуємо сім експертів в Дорадчій групі експертів.

По-друге, ми пропонуємо, щоб у складі експертів більшість становили міжнародні експерти, як сьогодні формується така група, яка дає рекомендації суддям Вищого антикорупційного суду.

По-третє, Венеціанська комісія вам чесно і прямо говорить, що не можна, щоб одна й та сама структура відповідала і за створення Дорадчої групи експертів, і за суддів Конституційного Суду, а ви це знову закладаєте в законопроект.

По-четверте, саме у нашого законопроекту вноситься необхідність незалежності формування Дорадчої групи експертів, щоб був незалежний Конституційний Суд.

По-п'яте, скажіть, будь ласка, а що це за норма, новела, яку ви заклали в основному законопроекті, в якій ще країні вона існує, – заступники представників Дорадчої групи експертів? Що це за заступники?

Тому ми закликаємо залу утриматися щодо основного законопроекту і проголосувати за той, який повністю відповідає критеріям Венеціанської комісії. Не треба вп'яте переписувати те, що абсолютно не відповідатиме європейським нормам. Закликаємо виносити в сесійний зал законопроекти незалежно від прізвищ депутатів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги... Денисе Вячеславовичу, ви будете ще від комітету?

Шановні колеги, зараз – Денис Маслов від комітету, потім – два – за, два – проти, і голосуємо.

Будь ласка, Денисе Вячеславовичу, озвучте рішення комітету.

МАСЛОВ Д.В. Колеги, рішення комітету – рекомендувати Верховній Раді України прийняти в першому читанні за основу основний законопроект № 9322 та звернутися на пленарному засіданні до Голови Верховної Ради України з проханням оголосити про застосування статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Хотів би сказати буквально пару слів. Венеціанська комісія чітко сказала, що законопроект № 9322 повністю відповідає її рекомендаціям. Тому голосуємо і рухаємося далі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, прошу записатися на виступи: два – за, два – проти, після цього перейдемо до голосування.

В'ятрович Володимир Михайлович, фракція «Європейська солідарність».

В'ЯТРОВИЧ В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Іванні Климпуш-Цинцадзе.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Іванно Орестівно, вам слово.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, хочу нагадати, в грудні ця зала рукоплескала ухваленню закону щодо удосконалення порядку відбору кандидатур на посаду судді Конституційного Суду України. І той самий пан Маслов нас активно переконував, що закон повністю відповідає рекомендаціям Венеціанської комісії. Ми тоді попереджали, що це профанація, виступали від імені нашої фракції, були єдиною фракцією, хто за те не проголосував. І що? Так, як ми й попереджали, через сім місяців ми маємо виправляти ту помилку, якою так хизувалися колеги з монобільшості. Ми ухвалили, ви ухвалили, тоді неправильний закон, норми якого не відповідають рекомендаціям Венеціанської комісії. Так, учора Венеціанська комісія ухвалила переважно позитивний висновок на ваш основний законопроект. Хочу звернути увагу, вони надали пропозиції як його треба покращити. Звертаю вашу увагу, Венеціанська комісія з прикрістю висловилася з приводу відмови від призначення сьомого члена цієї Дорадчої групи, як пропонується в альтернативному законопроекті, зокрема від «Європейської солідарності».

Тому, колеги, потрібно буде доопрацювати цей законопроект до другого читання саме у повній відповідності до рекомендацій Венеціанської комісії. І припиніть замилювати очі українському суспільству. Ми знаємо, що таке відповідальність. Ми знаємо, що таке відповідальність за той кандидатський статус, який нам надали, який ми, наші захисники, здобули кров'ю. Тому будьте гідні того, що вам дали можливість зробити наша армія, наші Збройні Сили. Дотримуйтеся тих рекомендацій, яких вам надали.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Право на репліку має народний депутат Маслов. Будь ласка.

Увімкніть мікрофон з місця.

МАСЛОВ Д.В. Дякую, що згадали прийнятий нами в грудні закон. Відкрийте і подивіться вчорашній висновок Венеціанської комісії, наданий вже після прийняття нами в грудні закону, а саме пункт 42, де вона зазначає, що ми виконали їхні оновлені рекомендації від грудня і січня. Тобто ми виконали і оновлені рекомендації Венеціанської комісії також, що було підтверджено нею вчора і опубліковано сьогодні. Тому голосуємо і рухаємося далі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Прекрасно.

Ковальчук Олександр Володимирович, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

КОВАЛЬЧУК О.В., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 152, Рівненська область, політична партія «Слуга народу»).* Прошу передати слово Максиму Дирдін.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дирдін. Будь ласка.

ДИРДІН М.Є., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 132, Миколаївська область, політична партія «Слуга народу»).* Колеги, я вас закликаю підтримати законопроект № 9322. Дійсно, як сказав голова комітету Маслов, комітет виконав всі вимоги, поставлені Венеціанською комісією. І це наш крок до членства в Європейському Союзі.

А те, що попередні виступаючі з трибуни кажуть про якісь порушення або неточності, це просто банальна маніпуляція. Тому я закликаю всіх вас підтримати цей законопроект у першому читанні із застосуванням статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шуфрич Нестор Іванович, потім – Цимбалюк Михайло Михайлович, після цього голосуємо. Прошу запросити народних депутатів до залу. Це законопроект, заради якого, в принципі, ми тут зібралися, тому що це наші євроінтеграційні зобов'язання.

Будь ласка, Несторе Івановичу.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний пане Голово. Прошу передати слово пану Григорію Мамці по дорозі до Євросоюзу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можна просто Григорію Миколайовичу. Ми не знаємо, де він по дорозі.

Будь ласка, Григорію Миколайовичу.

МАМКА Г.М., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Шановні народні депутати, хочу звернути увагу, що ми розглядаємо цей законопроект у першому читанні. Є висновок Венеціанської комісії, і всі баталії в залі йдуть щодо кількості членів групи і які вони мають повноваження для прийняття рішень.

У даному законопроекті пропонується, щоб членів Дорадчої групи експертів було шість. Якщо три – за, три – проти, яке буде фінальне рішення? У висновку Венеціанської комісії шість членів чи сім? Необхідно визначитися між першим і другим читаннями і прийняти відповідні рішення.

А тепер питання до доповідача. Якщо кількість членів групи, зазначені в законопроекті і у висновку Венеціанської комісії, різнитиметься, то що ми будемо брати за основу?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Цимбалюк Михайло Михайлович, фракція «Батьківщина».

Шановні колеги, після цього будемо переходити до голосування.

ЦИМБАЛЮК М.М. Прошу передати слово Юлії Тимошенко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлія Володимирівна Тимошенко. Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Чесно, не розумію «щеньчого восторга» від цього законопроекту. Мені просто цікаво, у вас яка освіта? Ви взагалі Конституцію коли-небудь перечитували хоча б без олівця? Знаєте, от просто дивує, який парламент і далі – пі, пі, пі – отримала наша рідна Україна під час війни.

Дорогі друзі, хай нам наші партнери покажуть хоч одну країну світу, не кажучи вже про країни Європи, де конституційний суд формується не системою самої країни. Ви що, тут суверенітет розбазарюєте направо і наліво, кемські області роздаєте?! Що ви робите?! Ви віддаєте собі звіт?

Дорогі друзі, Конституційний Суд – це останній орган суверенної країни, який дає можливість зупинити все, що робиться під тиском, проти національних інтересів України, проти прав і свобод людей. А ви хочете, щоб нормальні, такі круті, глобальні корпорації нам Конституційний Суд призначали?

Та ви подивіться, коли таке було, щоб у Венеціанської комісії було три висновки, які суперечать один одному. Три щодо одного й того самого тексту! Залиште в спокої Конституційний Суд. Він формується: третина – Президентом,

третина – Верховною Радою і третина – з’їздом суддів. Яка дорадча група, спущена нам з космосу, може формувати пропозиції для нас, для Президента країни? Взагалі, ви уявляєте, що робите? Припиніть руйнувати суверенітет держави, домовляйтеся з нашими західними партнерами на конституційних засадах...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги... (*Шум у залі*). Що, з мотивів? Усі виступили, давайте переходити до голосування (*Шум у залі*). Можу дати тільки з процедури, але якщо це з процедури.

Порошенко. Будь ласка.

ПОРОШЕНКО П.О. Дякую, пане Голово. Шановні колеги, у нас відбулася абсолютно викривлена дискусія. Усі виступи сьогодні стосувалися закону, який був прийнятий у грудні. Тоді я виступав з трибуни і стверджував, що він не наближає, а віддаляє нас від європейської інтеграції. Півроку ми не розглядали законопроект, підписаний мною і «Європейською солідарністю», півроку євроінтеграція в частині Конституційного Суду була заблокована. А сьогодні ви виходите і кажете, Венеціанська комісія схвалила нам висновок. Вона повністю знищила те, що ви тоді наприймали. Вона підтримала той законопроект, який ми подали, і зараз його треба голосувати в першому читанні. Але відповідальність за ті півроку зупинки євроінтеграційного процесу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошую, Петре Олексійовичу, ви взяли з процедури, але, зловживаючи своїм правом, виступаєте не з процедури. Ну, так не можна робити, Петре Олексійовичу, так нечесно.

Бурміч – з процедури. Попереджую, якщо не з процедури, зупиню виступ. Будь ласка.

БУРМІЧ А.П., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). «Відновлення України». Шановні колеги, я хочу довести до відома, що антикорупційний комітет теж розглядав ці всі проекти, і всі вони одностайно визнані як такі, що містять в собі корупційні ризики, причому не один, а кілька. Я дивуюся нашим керівникам, чому вони це не доводять до народних депутатів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, хто ще з процедури?

Соболев – з процедури, і після цього голосуємо.

Шановні колеги, займіть свої місця.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об’єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина».

Ключова дискусія, яка була в комітеті, полягає в тому, що на сьогодні є три законопроекти, які існують як альтернативні, і пропозиція цілого ряду депутатів – дати можливість Венеціанській комісії зробити висновок щодо всіх трьох законопроектів, щоб ми знову не отримали ситуацію, коли поспіхом протягувався попередній закон, який потім Венеціанською комісією був фактично визнаний як такий, що не відповідає духу європейської конкретної позиції. Тому зараз наша пропозиція – відкласти.

Вам як Голові Верховної Ради України ми можемо дати доручення відправити всі підготовлені законопроекти на розгляд Венеціанської комісії і за його наслідками проголосувати відповідний законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, наскільки я розумію, висновок Венеціанської комісії вже є, тому переходимо до результативного голосування щодо цього законопроекту.

Шановні колеги народні депутати, прошу зайняти свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо уточнення положень про конкурсний відбір кандидатур на посаду судді Конституційного Суду України» ([№ 9322](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Шановні колеги, готові голосувати? Я прошу народних депутатів проголосувати.

«За» – 248.

Рішення прийнято.

Дякую, шановні колеги.

Покажіть по фракціях і групах.

Секундочку, спочатку лист від фракцій і груп.

Шановні колеги, щойно до мене надійшов лист, підписаний всіма представниками фракцій і груп, про те, щоб зараз невідкладно розглянути і прийняти рішення щодо проекту Закону «Про внесення змін до пункту 18 статті 10-1 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» щодо відпусток військовослужбовців» ([№ 9378](#)) від 10.06.2023 року. Тут без поправок, тому я одразу ставлю його на голосування.

Шановні колеги, приготуйтеся до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії та прийняття проекту Закону «Про внесення змін до пункту 18 статті 10-1 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» щодо відпусток військовослужбовців» ([№ 9378](#)) за основу та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів проголосувати.

«За» – 270.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Шановні колеги, йдемо далі. Я так розумію, що є домовленість про розгляд без обговорення законопроектів [№ 9051](#), [№ 9052](#). Правильно, шановні колеги? Немає заперечень.

Отже, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до розділу IV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про споживче кредитування» щодо особливостей нарахування процентів за споживчими кредитами під час дії воєнного стану» (№ 9051) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 264.

Рішення прийнято.

Наступний проект закону [№ 9052](#).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення зміни до пункту 165.1 статті 165 Податкового кодексу України щодо особливостей нарахування процентів за споживчими кредитами під час воєнного стану» (№ 9052) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 256.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Шановні колеги, зараз я подивлюся, що в нас ще залишилося без обговорення. До речі, в мене є лист про відкликання проекту Закону «Про оптимізацію структури власності оператора Єдиної газотранспортної системи України» ([№ 9311-2](#)). Ми можемо розглянути це питання, шановні колеги? Можемо? Немає заперечень, так?

Шановні колеги, тоді ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проекту Закону «Про оптимізацію структури власності оператора газотранспортної системи України» ([№ 9311](#)) та альтернативних

до нього законопроектів [№ 9311-1](#), [№ 9311-3](#), [№ 9311-4](#), крім відкликаного законопроекту № 9311-2, про що я щойно сказав. Прошу голосувати.

«За» – 236.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про оптимізацію структури власності оператора газотранспортної системи України» (№ 9311) за основу з урахуванням пропозицій комітету. Прошу народних депутатів...

Стоп (*Шум у залі*). Ще раз (*Шум у залі*). З обговоренням? У мене лист, що відкликаний. А, ви відкликали свій, але залишається... Тоді перепрошую, я неправильно зрозумів.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 216.

Рішення прийнято.

Ми домовлялися, що виступ Юлії Володимирівни і голосуємо, правильно? Чи будуть ще виступи? Тоді запишіться на виступи: два – за, два – проти.

Юліє Володимирівно, ви ще від авторів хочете виступити? (*Шум у залі*).

Шановні колеги, тоді давайте за процедурою. Проте в мене тут написано, що є домовленість. Бачу, домовленості немає, розглядаємо з обговоренням.

До слова запрошується заступник міністра енергетики України Сафаров Фарід Каміл огли.

Будь ласка, доповідайте щодо основного законопроекту.

САФАРОВ Ф., заступник міністра енергетики України з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації. Добрий день, шановні народні депутати, шановна президіє, головуєчий! Даний законопроект розроблений для того, щоб виконати умови меморандуму, укладеного Україною з ЄС та МВФ. Ним передбачається зміна корпоративної структури оператора газотранспортної системи, тобто його оптимізація і поліпшення. Наразі Міністерство енергетики, тобто держава в особі Міненерго, володіє АТ «Магістральні газопроводи України», яке в свою чергу володіє ТОВ «Оператор газотранспортної системи України». Для того, щоб ефективно зробити однорівневу структуру управління, і був розроблений цей законопроект, яким пропонується приєднати АТ «МГУ» до ТОВ «Оператор ГТС України» та прописати більш скорочену процедуру для швидкого завершення процедури приєднання у встановлені в меморандумі строки.

Додатково цим законопроектом передбачається створення нової наглядової ради ТОВ «Оператор ГТС України» та виконавчого органу управління, який здійснюватиме управління компанією. Наразі там одноосібне управління.

Хочемо зазначити, що даний законопроект, як і всі кроки з оптимізації структури ОГТСУ, відбувалися за участі уряду, НКРЕКП, Енергетичного співтовариства та Світового банку. Просимо підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Максим Миколайович Хлапук. Будете виступати? Не будете.

Юлія Володимирівна Тимошенко. Будь ласка.

А, Хлапук буде? Тоді зараз – Хлапук, потім – Тимошенко.

Будь ласка.

ХЛАПУК М.М., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, вашій увазі пропонується альтернативний законопроект, яким ми удосконалюємо процедуру реформування оператора ГТС України, яка була запропонована урядом. Водночас ми повністю знімаємо ризики невиконання взятих на себе міжнародних зобов'язань в рамках домовленостей з Міжнародним валютним фондом та Європейським Союзом.

Наголошу, що незалежна та професійна діяльність оператора ГТС України є надважливим елементом енергетичної безпеки нашої країни і гарантом сталого постачання природного газу споживачам. Україна взяла на себе зобов'язання провести корпоративну реформу оператора ГТС, а саме: передати корпоративні права оператора АТ «МГУ» Міністерству енергетики, прийняти погоджений Секретаріатом Енергетичного Співтовариства статут оператора ГТС і сформувати нову незалежну наглядову раду оператора ГТС.

Які ключові відмінності нашого альтернативного законопроекту у порівнянні з урядовим? Назву лише дві. Перше. Урядовим проектом передбачається, що після завершення процедури приєднання в операторі діятиме стара наглядова рада АТ «МГУ» у нинішньому складі і навіть дозволяється, щоб вона залишалася повноважною і після 31 жовтня, а це суперечить нашим міжнародним зобов'язанням. Ми знімаємо цей ризик, обмежуючи повноваження старої наглядової ради чіткою датою – 31 жовтня 2023 року.

Друге. В урядовому проекті закладається ризик, що члени правління Оператора будуть призначені Міністерством енергетики в рамках процедури приєднання, а не новою наглядовою радою оператора ГТС. Ми так само знімаємо цей ризик, передбачаючи, що членів правління оператора призначатиме обрана нова, незалежна наглядова рада.

Звертаю увагу, що Секретаріат Енергетичного Співтовариства віддав перевагу саме нашому законопроекту і закликав комітет врахувати всі запобіжники, які ми зазначаємо. Водночас, відкладаючи емоції і зважаючи на важливість реформи, ми готові підтримати (будь ласка, ще 5 секунд) урядовий законопроект...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам. У нас немає 5 секунд, у нас автоматично відключається мікрофон, щоб не було суб'єктивізму.

Юлія Володимирівна Тимошенко. Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Дорогі друзі, мова йде про найбільший національний скарб України – газотранспортну систему разом з газовими сховищами. У нас це найдорожчий актив, який здійснює унікальну місію України щодо транзитних функцій. Я думаю, ви всі пам'ятаєте, який стояв у цьому залі вереск з приводу анбандлінгу, що треба було відокремити газотранспортну систему від держави і створити там акціонерне товариство ще й з обмеженою відповідальністю, яке замість уряду управлятиме нашою газотранспортною системою. Тоді казали, що це найсвітліша реформа. Я пам'ятаю тут того ще Президента, який розповідав, що анбандлінг – наше все.

Розділили, поставили іноземну наглядову раду, забрали в уряді управління, і почалося. Корупція досягла такого рівня, що не в бюджет газотранспортна система платила, а бюджет, якщо пам'ятаєте, ви приймали закон про 264 мільярди гривень, які віддали НАК «Нафтогаз України», щоб збитки компенсувати. А тепер за що ви голосуєте? Берете жука і жабу, акціонерне товариство і товку (товариство з обмеженою відповідальністю), цим законопроектом з'єднуєте в одне і робите взагалі незрозуміло що. Закон одноразового використання. І після того у держави вже зовсім нічого не буде, тому що це вже буде не державне підприємство, а акціонерне товариство, яке працюватиме за законами про акціонерне товариство. У нас з вами просто «спілюють» власність і беруть прибуток в управління. Невже у вас не вистачає інтелекту в цьому розібратися?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрію Михайловичу, ви будете доповідати від комітету?

Герус з місця від комітету. Будь ласка.

ГЕРУС А.М. Шановні колеги, прошу підтримати цей урядовий законопроект, яким передбачається корпоративна реформа, корпоратизація, і створення наглядової ради оператора газотранспортної системи.

Зі свого боку ми проводили консультації з Енергетичним Співтовариством, іншими авторами альтернативних законопроектів, і в рішенні нашого комітету до першого читання ми вказали, що до другого читання ми будемо доопрацьовувати його і враховувати ті норми, ті рекомендації, які в нас були від Енергетичного Співтовариства. Також ми хочемо врахувати деякі норми, які є в законопроекті Хлапука Максима Миколайовича.

Я думаю, ми це все врахуємо і до другого читання у нас буде хороший законопроект, і ми зможемо швидко до 1 серпня провести корпоративну реформу оператора ГТС, тому що це є однією із умов співпраці з МВФ.

Дякую. Прошу підтримати урядовий законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи від фракцій і груп в обговоренні: два – за, два – проти.

Слово надається Хлапуку Максиму Миколайовичу, фракція політичної партії «Голос».

ХЛАПУК М.М. Шановні колеги, наголошую, корпоративна реформа Оператора ГТС України проводиться насамперед в інтересах українського суспільства. Як я вже сказав під час свого виступу, враховуючи важливість цієї реформи, фракція «Голос» готова підтримати за основу саме урядовий законопроект під зобов'язання коаліції щодо врахування тих запобіжників, які прописані в альтернативному законопроекті. Ще раз наголошую, офіційно Секретаріат Енергетичного Співтовариства визнав, що без цих запобіжників законопроект не працюватиме і можуть існувати ризики невиконання зобов'язань.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Степан Іванович Кубів, фракція «Європейська солідарність».

КУБІВ С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Пане Голово, прошу передати слово Олексію Гочаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. «Європейська солідарність». Шановні друзі, газотранспортна система – це дуже важливо, це наш зв'язок, у тому числі перед Європою, це наше співробітництво, це наш внесок в енергетичну безпеку Європи. Хоча сьогодні, я вам скажу, наше головне завдання – зупинити, я вважаю, це давно треба було зробити, і не гнати газ країни-агресора. Це дуже важливе питання. Однак цей законопроект ми маємо розглянути. Але я хочу сказати про міжнародне співробітництво дещо додатково.

Шановний пане Голово Верховної Ради України (щоб потім ви не казали, що я не тоді подав заяву), через тиждень починається робота Парламентської асамблеї Ради Європи, моя заява зараз в пана Корнієнка на візуванні. Вже готують розпорядження делегації і мене там знову немає. Ну, якось не везе пенсіонеру, щось не йде така історія. Потім ви скажете зі скріншотами, що, бачите, я не знав, вже запізно, інші історії. Щоб не було цих розповідей, Президент ПАРЄ двічі написав вам листа, ви ще жодного разу не відповіли. Регламентний комітет ПАРЄ вже розглянув кейс, готується моушн. Це ганьба для України! На рівному місці ви створюєте ганьбу для України як для країни – члена Ради Європи. Цього не можна робити, цього не треба робити. Роками депутати різних фракцій і різних парламентів вибудовували авторитет України в Раді Європи. Навіщо це все нищити через дрібну помсту? Це абсурдно, не робіть цього, зупиніться, не розповідайте потім, що ви не знали.

І це стосується не тільки ПАРЄ. У вас ще одне моє відрядження на запрошення американського центру Маршалла за підтримки американського посольства. Це буде ганьба перед американцями, ганьба перед німцями, які запрошують мене до Північної Рейн-Вестфалії. Не робіть цього, не ганьбіть Україну!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексію Олексійовичу, оскільки ви згадали мене, я одразу вам відповім. Я, щойно отримавши листи від Президента Парламентської асамблеї Ради Європи, одразу відповів йому із зазначенням усіх тих ваших способів і маніпуляцій, які ви здійснюєте в Україні. Будь ласка, ознайомтеся, попросіть. Я вам відповів з приводу цього.

Крім того, я вірю тільки СЕДО. Я буду бачити і приймати рішення. Відповідно до норм Закону України «Про статус народного депутата України» рішення щодо закордонних відряджень приймають Голова Верховної Ради, його Перший заступник і заступник. Я і мої колеги користуватимуться цими повноваженнями. Дякую вам. Всього найкращого. Щастя.

Замість Наливайченка виступить Олексій Юрійович Кучеренко. Будь ласка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, перед тим, як сказати вам, чому фракція «Батьківщина», безумовно, не буде підтримувати цей законопроект, хочу нагадати вам як 3,5 року тому в цьому залі, на засіданнях нашого комітету було безліч обговорень, коли було істеричне бажання певних менеджерів «Нафтогазу» – одного звать Коболев, а іншого – Вітренко (дуже успішні менеджери, зараз НАБУ ними займається, сподіваюся, воно дасть оцінку обом) проштотхнути під шумок, під гаслами, що в нас не буде транзиту, що цього вимагає Європа, так званий анбандлінг, але абсолютно за корупційною, неправильною схемою. Пояснюю, чому ми виступали і виступаємо проти цього.

Перше. Ми тоді попереджали, не треба робити дві юридичні особи. Є державне акціонерне товариство «Магістральні газопроводи України». Навіщо вигадувати якусь абсолютно ліву товку, щоб їй передати трубу? Зробили цю дурню, некеровану ситуацію. Міністерство, яке, до речі, нещодавно вступило в управління, бо це все було передано в Мінфін, зрозуміло, що це тупикова ситуація, і намагається, вибачте, «сикось-накось» її виправити. Чомусь державне акціонерне товариство вливається в товку. Зрозуміло, ми ніколи цього не підтримаємо.

Друга принципова помилка і дурня, яку зробили, – роз'єдали ГТС і сховища. Це єдиний технологічний комплекс. Вам казали, не можна цього робити. ГТС віддали в товку, сховища – «Нафтогазу». Не взлетить воно, і ми вам будемо це пояснювати і боротися з цим.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення. Прошу зайняти свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про оптимізацію структури власності оператора газотранспортної системи України» ([№ 9311](#)) за основу з урахуванням пропозицій комітету.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 205.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, є пропозиція відправити... Ні, ми спочатку голосуємо все щодо законопроекту до якого є рекомендації комітету. Якщо – ні, тоді ми всі проголосуємо.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про направлення законопроекту № 9311 на повторне перше читання. Прошу підтримати, шановні колеги. Прошу голосувати.

«За» – 208.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про повернення законопроекту № 9311 суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Прошу голосувати.

«За» – 200.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про оптимізацію структури власності оператора газотранспортної системи України» ([№ 9311-1](#)) авторства народного депутата Хлапука за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 207.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення альтернативного законопроекту № 9311-1 на повторне перше читання. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 213.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію... А ось і наші голоси за прийнятий законопроект. Дякую вам за «активність».

Ставлю на голосування пропозицію про повернення законопроекту № 9311-1 суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Прошу підтримати.

«За» – 231.

Рішення прийнято.

Хлапук, доопрацьовуйте.

Дякую, колеги.

Шановні колеги, у нас була домовленість проголосувати проект Закону «Про внесення змін до Митного кодексу України та інших законів України щодо протидії незаконному обігу тютюнових виробів» ([№ 9315](#)) без обговорення. Можемо?

Тоді я ставлю на голосування пропозицію про включення законопроекту № 9315 до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 238.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Митного кодексу України та інших законів України щодо протидії незаконному обігу тютюнових виробів» (№ 9315) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 237.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, у нас ще є блокуючий проект постанови.

Олексію Олексійовичу, може, ви відкличете його, і на тому крапка? Відкличете, так? Провалюємо? Тоді голосуємо, так?

Шановні колеги... (*Шум у залі*). Є пропозиція... (*Шум у залі*). Ми зараз змінимо порядок, перейдемо до нього. Я пропоную перейти... (*Шум у залі*). Я ж хочу поставити це на голосування, Артуре Володимировичу, все по-чесному.

Шановні колеги, є пропозиція змінити черговість розгляду питань порядку денного і перейти зараз до розгляду проекту Постанови «Про скасування рішення Верховної Ради України від 03.05.2023 про прийняття за основу та в цілому проекту Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення непорушності майнових прав» (реєстр. № 9156-д від 01.05.2023)» ([№ 9156-д-II](#)). Прошу підтримати. Прошу голосувати.

«За» – 221.

Рішення не прийнято.

Вибачайте.

Шановні колеги, зараз Олександр Сергійович зробить оголошення.

КОРНІЄНКО О.С., *Перший заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Відповідно до статті 60¹ Регламенту Верховної Ради України

у Верховній Раді України створено міжфракційні депутатські об'єднання: «За військово-технічну могутність України», головою якого обрано Івченка Вадима Євгеновича, та «За довкілля, проти екоциду», головою якого обрано Овчинникову Юлію Юріївну. Вітаємо! (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, думаю, ми сьогодні гарно попрацювали. Ще є порох у порохівницях, а ягоди в ягодицях.

Шановні колеги, розгляд питань порядку денного на сьогодні завершено. Дякую всім за результативну роботу. Я оголошую перерву у нашому пленарному засіданні. Про час і місце його продовження вам буде повідомлено завчасно. Нагадую на необхідності непоширення інформації щодо його початку. Продовжуємо разом працювати на перемогу України.

Слава Україні!